

et leuioza altera alteris: et alio quocunq; modo assignas. Solam autem eandem materiam omnibus reddens, aut plures quidem contrarias aut solum.

Reprobat tertiam opinionem que per aliam quedam: dedit eam grauis et leuis, puta magnitudinem et paruitatem et materiam unam aut contrarias. Et primo proponit: secundo cum dicit. (Una quidem est). Prosequitur improbando. Dicit igitur quod eodem modo accidunt difficultates si quis aliter determinet grauiora et leuioza altera alteris quam dictum sit, puta magnitudinem et paruitatem: absolute: vel alio quocunq; principio, puta raritate et densitate: dum tamen eandem materiam: aut plures contrarias dicant esse omnium grauium et leuium, unam quidem sic ponentes aerem aut aquam aut aliquid inter hec: plures autem sic ponentes terram et ignem aut rarum et densum. Deinde cum dicit.

Una quidem est, non erit nisi erit simpliciter graue et leue: quemadmodum ex trigonis constitutionibus. Contrarias autem quemadmodum qui vacuum et plenum non erunt intermedia simpliciter grauium et leuium: propter quam eam grauiora et leuioza inuicem et eorum que simpliciter sunt.

Prosequitur improbando. Et primo tangit inconuenientiam accidentia ponentibus eam grauis et leuis materiam unam vel plures, secundo cum dicit. (Magnitudine autem), ea que accidunt ponentibus magnitudinem et paruitatem. In prima parte dicit quod si principium male unum ex his fuerit causa grauis et leuis puta aer vel aqua vel intermedium: sicut et dicitur eam assignantes ex trigonis ut platonis videtur: non erit simpliciter graue vel leue. Si, non una natura est: et ipsa sit grauis tollet leue simpliciter, si autem leuis graue simpliciter: unum enim non est causa nisi unum primo. Si autem plura principia materia sunt vacuum et plenum: aut rarum et densum que sunt grauis et leuis non erit assignare eam propter quam corpora intermedia simpliciter grauium et leuium quedam sunt leuioza quedam grauiora ad inuicem: quia nec potest assignare eam simpliciter grauis et leuis. Ad enim dant eam propter quam vacuum aut rarum sunt leuia simpliciter: contraria autem grauia, nec potest uti ratione, iteque non erit assignare eam propter quam eorum que sunt simpliciter grauia unum est grauius altero: puta maior pars terre quam minor: minus enim graue oportet habere aliquid de causa leuitatis: nec propter quam causam eorum que sunt simpliciter leuia unum est leuius alio similiter. Deinde cum dicit.

Magnitudine autem et paruitate determinare ficto assimilatur maxime eorum que primo. Quod autem conuenit secundum unumquodque facere duas quatuor eloz: certius habet ad eas que ante dubitationes.

Improbat opiniones determinantium graue et leue magnitudine et paruitate. Et primo ipas proponit, secundo cum dicit. (Una autem): prosequitur. In prima parte dicit quod dicere graue et leue determinari magnitudinem et paruitate, puta grossa vel subtili proportionalitate unam materiam supponendo fictio magis videtur quam aliquid predictorum. Quod, non secundum unumquodque opinionem contingit facere quatuor duas eloz, scilicet graue simpliciter et leue simpliciter: et graui in respectu: et leue in respectu: certum et circumspicius habet ad eas, id est in eis que ante dubitationes: potest enim aliquid assignare quatuor duas eloz. Deinde cum dicit.

Unam autem facere naturam magnitudine differentium necessarium hoc ipsum accidere unam facientibus materiam. Et neque simpliciter esse nihil leue neque latum sursum: sed aut deficiens aut extrusum.

Prosequitur improbando. Et ponit rationes duas, scilicet cum dicit. (Et multa pauca). In prima parte dicit quod dicentibus unam magnitudinem esse eam grauis et leuis differentium inuicem: necesse est accidere eadem inconuenientia facientibus materiam unam que tacta sunt primo, scilicet nihil esse leue simpliciter: nec motum sursum: aut nihil graue simpliciter et latum deorsum. Omnia enim habebunt inclinationem ad motum unum: siquidem habet principi-

um unum: et sunt natura una secundum eos: et si omnia habent inclinationem ad motum deorsum nihil feret sursum natura: sed omnia que videntur ferri sursum mouebuntur tardando et declinando sicut piecta, quedam autem sicut extrusa a grauioribus. Similiter si omnia habeant inclinationem ad motum sursum natura nihil feret deorsum nisi deficiens aut extrusum et simpliciter per violentiam, hec autem inconueniens est, ergo et primum. Deinde cum dicit.

Et multa pauca paucis magis grauiora esse. Si autem hoc erit accidet multum aerem et multum ignem aequum esse grauiorem: et terra pauca, hoc autem est impossibile. Que quidem igitur ab alijs dicta: hec et hic dicuntur modo.

Ponit secundam rationem dicens: quod adhuc multa pauca: hec est primarium partium paucis magnis, id est grossarum partium grauiora erunt. Et quo enim ex eadem natura sunt multa pauca partium cum his que magnarum eandem inclinationem habebunt ad motum multa pauca sicut pauca magna. Si autem hoc est verum: sequitur quod multus aer et multus ignis grauiora sunt terra in parua quantitate: hoc autem est falsum et sensum, ergo et primum. Que igitur deca sunt ab alijs de graui et leui sunt.

Os autem dicimus primum determinantes de quo maxime dubitatur quidam: propter quid hec quidem sursum feruntur, hec autem deorsum corporum semper sunt naturam.

Hec autem et sursum et deorsum. Post hec autem de graui et leui et accidentibus circa hec passionibus propter quam causam unumquodque.

ostendit philosophus persecutus est opiniones aliorum de graui et leui disquirendo de eis: intendit nunc determinare de eis secundum intentionem suam. Et circa hec primo permittit intentionem suam et ordinem considerandi.

Secundo cum dicit. (De ferri quidem igitur), prosequitur. In prima parte dicit: quoniam nos intendimus considerare de graui et leui secundum intentionem propriam: cum leue et graue determinantur per motum sursum et deorsum, primo quidem determinabimus de quodam de quo quidam maxime dubitant: propter quid, scilicet quedam corporum mouentur sursum semper: quedam autem deorsum secundum naturam: alia autem et sursum et deorsum non simpliciter sed in respectu sicut aqua et aer: unde autem considerabimus de graui et leui simpliciter et in respectu: quid sunt secundum naturas suas: et de accidentibus et passionibus circa hoc contingentibus, scilicet propter quam causam unumquodque eorum accidat: cum, non determinatum fuerit propter quam eam quedam mouentur sursum et quedam deorsum: apparebit via et causa ad cognoscendum causas istorum motuum: et quod manifestum est quod graue et leue sunt cause ipsorum: manifestum erit quod cum determinatum fuerit de causa istorum motuum apparebit aliquo modo natura grauitatis et leuitatis. Deinde cum dicit.

De ferri quidem igitur in eum qui ipsi locum unumquodque similiter existimandum: quemadmodum et circa alias generationes et transmutationes. Quoniam enim sunt tres motus: hic quidem secundum magnitudinem: hic autem secundum speciem: hic autem secundum locum, in unoquoque horum transmutationem videmus factam ex duobus ad tria et intermedia: et non inconueniens a contingente: sed ut alterabile et augmentabile altere sic et augmentatiuum et alteratiuum: eodem autem modo existimandum: et quod secundum locum mobile et motuum non contingens contingenti.

Prosequitur: et primo inquit propter quam causas quedam corporum moueantur sursum: et quedam deorsum simpliciter, vel in respectu, secundo cum dicit. (Differentias autem et accidentia), ex dictis inquit de natura grauis et leuis et accidentibus circa ipsa. Circa primum, primo facit quod dictum est: secundo cum dicit. (Cum quidem igitur fiat ex aqua aer) declarat secundum quem modum mouentur sursum vel deorsum. Circa

L3.
zi.L3.
zz.

primum primo manifestat eam propter quam mouentur predictis motibus. Secundo cum dicit. Querere autem propter quid: parat huiusmodi motus ad alios motus. Intendit autem manifestare principaliter eam finalem propter quam mouentur huiusmodi corpora: quia finis est prima causa: et ex ipsa apparet aliquantulum alie cause. Et diuiditur in duas partes secundum quod duas principales rationes adducit: quarum secundam ponit cum dicit. Quoniam autem locus. Circa primum primo ponit rationem: secundo cum dicit. Et sic magis utique corrigat ex dictis opinionem quorundam. Circa primum primo ostendit quod illud quod mouet secundum locum non mouet a contingenti in contingens: sed ab extrinseco in potentia secundum quod huiusmodi in extrinseco actu secundum se. et a motore determinato. Et cum dicit. Si igitur ad sursum: ex hoc arguit intentum. In prima parte dicit quod de motu huiusmodi corporum in sua loca naturalia consimili existimandum est sicut circa alias generationes et transmutationes videlicet operum. n. oium assignare eam proportionalem: quia omnes motus et transmutationes unum sunt secundum proportionem: et eorum que unum sunt secundum quod unum operum querere eam unam. Tribus enim motibus extrinsecis. scilicet eo qui secundum augmentum que dicimus magnitudinem: et eo qui secundum qualitatem quem dicit Aristoteles secundum speciem. scilicet secundum formam: sub quo comprehendit generationem: quia terminus eius est forma. et illo: qui secundum locum: in omnibus videmus transmutationem fieri ex contrariis vel ex medijs in parte contraria: sicut ex albo in nigrum: vel a puo in magnu: vel a sursum in deorsum: et non a quocumque contingenti in quocumque contingens: puta ab albo in gramaticum: vel a sursum in leue: cuius ratio est. quia omne quod transmutat ex ab illo a quo transmutat: moueri. n. est ali: se habere nunc quod prius: exiens autem ab illo in quod transmutat oportet ire in aliud: quia non potest ire in priuationem omnis speciei: que per se non inuenit: nec etiam in aliud quod potest existere cum illo cum quo transmutat quoniam non tunc de necessitate transmutatum esset ex illo. quare necessario transmutabit in formam non potentem existere cum eo: tale autem est contrarium vel medium. ergo omne quod transmutatur: transmutat ex principio vel medio ad contrarium vel ad medium: non ex contingenti in contingens: sed sicut id in quod mouetur aliquid motu alterationis ut alterabile secundum quod huiusmodi diuersum est ab augmentabili secundum quod augmentabile: ita terminus ad quem est alteratio per se: puta quod aliud est a termino augmentationis: puta a quocumque: et alterationis. scilicet factiui alterationis et augmentatiui secundum quod huiusmodi aliud sunt. Cum enim potentia dicat ad actum sicut ad finem: diuersitas eius potentie ostendit diuersitatem actus et finis. Et quia finis est per se effectus agentis: diuersitas finis per se ostendit diuersitatem illius. Consimiliter existimandum est de motu secundum locum quoniam non est ex quocumque contingenti in quocumque contingens: sed a principio vel medio in quo est propria potentia in medium vel contrarium per se: et non a quocumque mouente: sed a determinato: non enim quocumque natum est moueri a quocumque: sed a determinato respectu cuius secundum quod huiusmodi est possibile. Deinde cum dicit.

Si igitur ad sursum et deorsum motuum quidem quod grauis factiuus: et quod leuis factiuus. Mobile autem quod potentia graue et leue. In eum autem qui sui ipsius locum ferri unumquodque ad sui ipsius speciem est ferri.

Probat propositum suum dicens: quoniam si omne quod mouet secundum locum ex determinato existente in potentia et ad determinatum actum et a determinato motore mouet: manifestum est quod si aliquid mouet sursum aut deorsum per se mouebit ex determinato ad determinatum actum: et a determinato motore: mobile autem secundum hunc modum est graue vel leue secundum quod in potentia sunt sursum vel deorsum: motuum autem illud quod facit per se esse sursum vel deorsum. quare est terminus perfectio aliqua grauis vel leuis: propter quod manifestum est quod ferri sursum vel deorsum: sicut in locum proprium est moueri ad suam perfectionem. Quod ad hoc. n. aliquid est in potentia ad aliquid perfectio eius est sibi in illo esse: sicut potentia gramatici vel musici perfectio est gramaticum vel musi-

cum esse. Sic igitur apparet quod graue et leue mouentur ad loca sua sicut in finem. Opposuit autem Themistius hic contra Aristoteli dicens quod non videtur esse causa motus grauis et leuis quod assignatum est: quia scilicet graue et leue sic nata sunt moueri ad loca sua: sicut ad perfectiones suas: si enim queratur propter quid sanabile sanat: et respondeatur quod aptum natum est moueri ad sanitatem sicut ad perfectionem non videtur proprie et determinate reddi causa. Respondet commentator auerroyes quod id quod dicit Themistius veritate habet in corporibus compositis: in quibus motus est a pluribus motoribus. puta sicut sanatio a pluribus causis sanitatis: sed in simplicibus est solutio sufficiens: quia in illis non est nisi unum motorum terminum et unum finis quod potest reddi per aptitudinem per se mobilis. Et ideo queritur quare graue mouet deorsum conuenienter respondetur: quia sic natum est moueri. Sed manifestum est quod dictum commentatoris de motu compositorum non consonat dictis Aristoteli. nec etiam rationi. Dictis quidem Aristoteli. quia ipse vult hoc esse verum in omnibus motibus: imo ex motu alterationis et augmentationis concludit hoc in motu locali. et ex hoc in motu grauium et leuium. Rationi autem non consonat: quoniam causa per se et effectus ad se invicem dicuntur. in rebus autem alterius refertur ad alterius: et determinatum ad determinatum: sicut dicitur in quanto metaphisico. Quare si in compositis effectus ad quem est motus per se est aliquod unum et determinatum operum causam proximam in unoquoque genere cause esse unum et determinatum. unum si sanitas est aliquid unum et determinatum: causa sanitatis in unoquoque genere erit una et determinata: sicut in simplicibus. Et ideo si in simplicibus valet solutio Aristoteli. valebit in compositis. propter quod verum est quod in omnibus motibus veritate habet et sufficienter redditur causa cui dicitur. propter quod aliquid mouet: quia natum est sic moueri. si aliquid. n. consideret: mobile ad motum dicitur: et passiuum ad actiuum: sicut dicitur in quanto metaphisico. et ideo unum ad unum et determinatum ad determinatum. Et iterum mobile determinat per actiuum: sicut potentia passiuum per actiuum. Ex quo manifestum est quod mobile secundum quod mobile manifestat motuum secundum quod motuum: tunc quod ad ipsum dicitur determinate: tunc quod per ipsum determinat sicut dictum est. Iterum motuum se habet ad finem motus sicut agens ad finem: agens enim finis sunt sibi invicem cause. sicut dicitur in quanto metaphisico. et ideo unum ostendit alterius sicut effectus causam: et contrarium: quare manifestum est quod mobile ostendit motum et motiuum terminum motus. Adhuc etiam mobile secundum quod huiusmodi terminum motus ostendit quod dicitur ad ipsum: sicut potentia ad actum proprium. propter quod manifestum est quod ex natura mobilis secundum quod nata est moueri potest apparere et finis motus: et etiam motiuum: et per consequens cause vniuersaliter motus. Et secundum hoc procedit causa Aristoteli. qui vult quod graue et leue mouentur ad loca sua. quia sic nata sunt. Et natura enim apta nata secundum quam potest moueri apparet et finis et actionis motus ipsorum. Deinde cum dicit.

Et sic magis utique quis existimabit: quod dicebant antiqui: quod simile fertur ad simile. Hoc enim non accidit semper. Non enim si quis transponat terram: vbi nunc luna: feretur partium vnaqueque ad ipsam: sed vbi quidem et nunc. Totaliter quidem igitur similibus et differentibus ab eodem motu necesse hoc accidere. Itaque vbi nata est vna aliqua particula et totum.

Corrigit quoddam dictum antiquorum dicentium simile moueri ad suum sibi secundum quod huiusmodi. Et dicit quod cum moueri ad locum proprium sit moueri ad suam perfectionem: et id quod est in potentia secundum quod huiusmodi sit simile ei quod est actu illud: et id quod est in fieri ei quod est in actu tale: manifestum est quod sic magis verificabitur illud quod dixerunt antiqui quod simile fertur ad suum simile. scilicet illud quod est in potentia ad illud quod est in actu que similia sunt imperfecte: et non si intelligatur simile moueri ad suum

ad suum simile perfecte: quod enim mouet ad aliqd imperfectum est et in potentia respectu illius sicut quod hinc: quia motus est actus entis in potentia: et unum simile perfecte non est imperfectum respectu alterius nec in potentia. Et ideo unum simile perfecte non mouet ad alterum sicut quod hinc. Et adhuc si aliquis transponat terram a loco ubi nunc est ad eandem orbis lune unaquaque partem eius omnino non ad ipsam sursum: sed ubi nunc moueret: puta ad medium mundi: nunc enim non mouentur partes terre deorsum. Sed quod vltimum mobile similibus in natura: et differentibus sicut manum ab uno motu: necesse est vno motu moueri ad vnum locum. Itaque quia vnaqueque pars terre et tota terra siles sunt in natura: videntes sicut manum terram: et ab eodem motu moueret ubi vna particula nata est ferri: et totum sicut manum quod propter manifestum est quod simile perfecte non mouet ad suum simile. **C** Deinde cum dicit.

Quoniam autem locus est continentis terminus: continet autem omnia que mouentur sursum et deorsum extremum et medium. Hoc autem modo quedam sit species contenti in eis qui ipsius locum ferri: ad simile est ferri. Que enim deinceps similia sunt inuicem: puta aqua aeri: et aer igni: e contrario autem dicere medijs: extremis autem non: puta aerem quidem aque: aquam autem terre. Semper. n. quod superius ad id quod sub ipso: ut species ad materiam sic sese habent ad inuicem.

¶ Ponit secundam rationem dicens. quoniam locus est vltimus terminus corporis continentis. terminus autem habet rationem actus et perfectionis quodammodo: et locus medius: et locus extremus est continens quodammodo omnia que mouentur sursum et deorsum: manifestum est quod locus medius et locus extremus quodammodo rationes species et perfectionis habent. ergo moueri sursum et deorsum per se est moueri ad species et perfectionem: et ideo ferri ad locum proprium est moueri ad sibi simile in natura: corpora. n. que sequuntur se sicut ordine nature filia sunt inuicem: sicut aqua aeri: et aer igni. aqua enim in hoc quod locat in vltimo aeris similitudine habet cum illo. Sicut quod aer locat in cauo ignis habet similitudinem cum illo: et e converso in medijs. Ignis enim sicut vltimum similitudinem habet cum aere: et aer cum aqua: et aqua cum terra: semper. n. in vltimo corporis continentis est virtus generatiua et seruatiua potentie naturaliter: et ita assimilatur sibi inuicem sicut manum. In extremis autem non est hoc vix dicere: quod cauum ignis non assimilatur aqua vel terre: nec cauum aeris terre sicut hinc modum: quod in cauo ignis non est virtus generatiua et seruatiua terre vel aqua prior: sicut hinc ea que distat per aliquod corpus intermediu: sicut manum ad formam ad inuicem: semper. n. superius se habet ad inferius: sicut species ad manum. et inferius ad superius: sicut manum ad formam. Sic igitur corpora simplicia mouentur ad loca sua naturalia sicut ad perfectiones et fines ipsorum. **C** Dubitabit autem aliquis vix moueri ad locum sit moueri ad sicut et perfectionem suam: sicut philosophus videtur dicere. vix. n. rationabiliter quod non. quod perfectionis et actus rei est aliqd intrinsecum informans. eiusdem. n. est actus: cuius est potentia ad actum illum: per philosophum lib. de somno et vigilia. locus autem est aliqd extrinsecum: puta vltimum terminus corporis continentis: ergo locus non est species vel perfectio rei. **¶** Propterea illud ad quod aliqd per se mouet posterior est eo quod mouet per se sicut natura. Illud autem quod mouet in motu locali est ens perfectum: sicut philosophus inter dicit quod latius est absolutum. i. perfectior: sicut ens perfectum perfectione propria perfectum est. quare perfectio eorum que feruntur prior est sicut natura: eo in quod feruntur per se. si igitur aliquid non est prior et posterior seipso: manifestum est quod id in quod feruntur hinc corpora non est species et perfectio eorum: nec moueri ad locum est moueri ad sicut: cuius tria philosophus dicit. **C** Adhuc est intelligendum quod perfectio dicitur de forma que est actus primus: et de fine que est actus secundus: sicut appetit et de anima: ubi dicitur quod enelechia. i. actus dicitur hic quod sicut scia: hic quod sicut considerare. finis autem dupliciter dicitur. vno modo perfectio rei informans ipsum re que posterior est ipsa sicut generatione: sicut finis hinc dicitur aliquid operatione eius perfectissima intellectualis. alio modo dicitur

finis aliqd perfectus in hinc ad quod existit finis prior modo dicitur: sicut perfectissimum omnium hinc sicut intellectus dicitur finis ipius: et ideo perfectio scda dicitur et de operatione trifeca: et de obiecto per se et per se illius operationis aliquo modo. **S**ecundum hinc quod igitur triplicem modum possumus considerare perfectionem corporum simplicium mobilium motu recto sicut quod hinc: perfectio. n. prima ipsorum est forma: puta grauitas aut leuitas: perfectio autem scda modo que est finis. prior modo dicitur est operatio ipsorum priora. i. sursum aut deorsum: graui. n. aut leui esse est sursum aut deorsum esse: sicut philosophus. i. s. philosophus. **¶** Perfectio autem tertio modo: que est finis vltimo modo dicitur est locus eorum naturalis. Si igitur loquimur de perfectione hinc modo dicitur: ferri ad locum nature est ferri ad perfectionem formalem. locus. n. que continet: et hinc vix generatiua et seruatiua quodammodo rationem perfectionis hinc: ut dicitur est. et sic moueri ad locum est moueri ad sicut sicut natura: et sicut hinc modum. **¶** pcedit ratio scda philosophi. Si autem loquimur de perfectione scda modo dicitur que est operatio: sic ferri ad locum non est ferri ad perfectionem formalem et simpliciter: sicut ad aliqd a quo sumit ratio perfectionis sicut hinc modum dicitur. perfectio. n. hinc corporum sicut hinc modum est deorsum vel sursum esse: quorum ratio sumit ex ipsis sursum et deorsum. **E**t de perfectione hinc modo dicitur pcedit priora ratio philosophi: ut vix. si autem loquimur de perfectione prior modo dicitur sic moueri ad locum non est formaliter moueri ad perfectionem: sicut probant rationes adducere prius ad hoc: que de hac perfectione hinc pcedunt. **¶** Si moueri ad locum aliquid est moueri ad perfectionem hinc sicut permutationem quodammodo: sicut cum mouet a generante. sicut. n. cum a generante mouet ad locum mouet ad formam: sicut dicitur philosophus. **C** Deinde cum dicitur.

¶ Querere autem propter quid ferri ignis sursum: et terra deorsum: idem est et propter quid sanabile si moueat et transmutetur sicut quod sanabile in sanitate venit: sed non in albedine. Similiter autem et alia omnia alterabilia. Sed adhuc et augmentabile cum mutetur sicut quod augmentabile non in sanitate venit: sed in magnitudinis excessum. Similiter autem et horum vnumquodque hoc quod dicitur in quali: hoc autem in quanto transmutatur: et in loco: que quod leuia sursum: que autem grauia deorsum.

¶ Comparat motus locales simplicium corporum ad omnes alios motus simpliciter quodammodo ad hinc eam. Et prior sicut puenientia. 2° cum dicitur (Nisi quod hec quod dicitur): sicut dicitur. In priora parte dicitur quod querere propter quod ignis sursum ferri: terra autem deorsum: nihil dicit querere: propter quod sanabile si moueat sicut quod sanabile transmutatur in sanitates: sanabile. n. si mutetur sicut quod sanabile est mutatur in sanitates. et non in albedines. sicut in perfectionem suam sicut quod hinc. Sanabile. n. dicitur quod sicut hinc iusmodi est in potentia ad sanitate. Et sicut se hinc de omnibus alijs alterabilibus. Eodem modo si augmentabile transmutetur sicut quod augmentabile non transmutatur in sanitate: sicut in magnitudinem perfectam: sicut in perfectionem suam. Sicut autem se hinc de vnoquoque alio mobili: quorum alterum transmutatur in quantitate: alterum autem in quantitate per se. ergo sicut et in his que mobilia sunt sicut locum: que quod leuia si mouentur sicut quod leuia sursum mouentur sicut ad suam perfectionem. que autem grauia: deorsum sicut ad suam. **C** Deinde cum dicitur.

¶ Nisi quod hec quidem in seipsis videntur habere principium transmutationis. Dico autem graue et leue: hec autem non: sed ab extra: puta sanabile et augmentabile: quibus quodammodo et hoc ex ipsis transmutare et paruo facto in his que extra motus. **H**oc quidem in sanitate venit. **H**oc autem in augmentum: et quoniam idem quod sanabile et quod languoris susceptiuum: siquidem moueatur sicut quod sanabile in sanitate fertur. Si autem sicut quod infirmitatis susceptiuum ad infirmitate. **M**agis autem graue et le-

ne horum in seipsis vident habere principium propter
propinquissimam substantiam horum esse magis. Signum autem quod
latio absolutorum est: et generatio ultimorum motuum. Qua-
re primum utique erit et secundum substantiam hic motus.

Conparat scilicet duas dicitur: quod eadem ratio est de motu sim-
pliciter corporum et de aliis motibus: nisi quod hec: puta gravia
et levia sunt quod hinc dividit in seipsis habere principium motus. Non
enim sunt actu gravia et levia detenta ex loca sua naturalia moue-
tur a remouente prohibens: et totum principium mouens per se non videtur
aliud quam forma grauis et leuis: quoniam autem sunt in potestate ad locum sic
ad formam mouentur a generante dante formam. quod quantum largitur
de forma tantum largitur de vbi. Et sic adhuc primum mouens
est forma grauis et leuis. Illa autem quod mouentur aliis motibus. pu-
ta sunt quantitate et qualitate mouentur ab extrinseco. puta ab alte-
rantibus et augmentantibus. Quod uero in se uideatur
habere principium motus: sicut quod sanantur ex se sine medicina
et quod augmentantur a nutritiua: tamen in talibus primum mouens
aliud est a primo moto. membris sanantur: puta cor aliud est a
membris sanato: et membris augmentantur ab aliquo augmentante.
Et sic permutantur summentia ab extrinseco principium mo-
tus. hoc quod est in sanitate: habet quod est in quantitate. Cuius ratio est: quoniam
idem est quod sanabile est: et quod est susceptiuus infirmitatis.
Sicut idem est quod natum est moueri ad maiorem quantitatem: et ad
minorem: sicut si sanabile moueat sicut quod sanabile uenit in actu
sanitatis. si autem secundum quod in potentia ad sanitatem uenit in in-
firmitate. forma autem intrinseca cum una sit: non potest esse principium
istorum duorum motuum. quod unum per se non mouet nisi ad unum: et
id est oportet quod ab extrinseco moueat: nunc quod ad sanitatem: nunc
quod ad infirmitatem: grauis autem et leuis in seipsis videntur
habere magis principium sui motus. quod magis. id est id quo potest moue-
ri motu isto propter propinquissimam esse subiectum eorum per quam determi-
nantur. forma. n. grauis et leuis per quam inclinantur ad hinc
motus immediate sequuntur formas subuales. et id est sic unum est
forma una: ita unum inclinatio ad unum: et per hunc unum corpus
simpliciter secundum se non est in potentia: nisi ad unum motum tamen vel
sursum vel deorsum: et id est potest ab extrinseco moueri. Uel potest
expelli quod magis eorum. id est id quo potest moueri propter hinc motus
propinquissima est subiectum. quod per formam subuale unum quod est perfectum
est: et determinat ad spem. Sicut motus localis istorum mo-
tus perfectus est: cuius signum est: quod est absolutum: quod est integro-
rum: et perfectorum: est enim generatione ultimorum: et quod est ultimus
secundum generationem perfectus est secundum substantiam: quare motus ille prior
erit secundum substantiam: et perfectior: et sic quod perfectus est et perfectior per-
propinquus subiectum est per quam aliquid perfectum est. Sic autem non est in aliis
motibus: magis. n. se imperfectorum. et illud quod transmutat sicut ipse
est magis sicut aliquid intrinsece transmutatum quam in motu locali per
quod motus localis immediate potest sequi subiectum perfectum. Deinde cum dicitur

26.
25.

Cum quod est igitur fiat ex aqua aer: et ex graui leue uenit
in sensum. Sicut autem et leue et non amplius fit: sicut ibi est:
manifestum itaque quod potentia ens in actu iens uenit
illuc: et ad tantum et tale: et vbi endelechia et quantum
et qualis et vbi. Eadem autem causa et eius quod iam existit et
entia terram et ignem moueri in ea que ipsorum loca
nullo impediente. Et enim nutrimentum cum prohibens
et sanabile cum retinens non sit: fertur perfectum.

CDeclarat modum secundum quem fiat hinc motus prior. et cum dicitur.
(Mouet autem). Tangit principium motuum. In prima parte dicitur. quod
cum ex aqua generatur aer: aut vbi leue ex graui per alterationem
mouetur sursum. et sicut tunc cum fit leue: fit et sursum: et cum factus est
simpliciter leue non amplius mouetur sursum: sicut est ibi: ita quod quan-
tum accipit de forma leuis tantum accipit de forma sursum: et sicut
se habet ad ipsam. ita et ad locum sursum. Si enim in potentia est ad le-
uitatem simpliciter: et ad locum sursum. Et si in fieri est graue: est in
moueri sursum. Et si in actu est graue simpliciter: et simpliciter est sur-
sum. Et id est magnum est quod in potentia existens de se ad sursum in
actu per motum vadit illuc. sicut in potentia existens secundum quod hinc motus

ad quantum vel quale per motum vadit vbi est endelechia. id est actus
quantum et qualis. unum quod est. n. mobile per se a mouente propter
mouetur ad perfectionem propriam: ad quam est in potentia. eadem
enim causa est quod terra et ignis iam habent formam grauis vel le-
uis in actu detenta extra loca sua naturalia per violentiam mouentur
tur ad ipsa. remoto. n. prohibente ab aliquo non dante ei in-
petum aliquid ad motum: per se ipsa mouentur ad loca sua: sicut hinc
bitus se non considerat autem: remoto prohibente per se considerat.
Nutrimentum est in motu augmentum: et sanabile in motu al-
terationis impedita a motu naturali soluto impedimento perfectum
mouentur vbi nata sunt moueri: hoc quidem ad membrum
augendum. hoc quidem ad sanitatem. **C**Deinde cum dicitur.

CMouet autem et quod a principio fecit et impedi-
mentum remouens aut vbi resiliuit: quemadmodum
dictum est in prioribus sermonibus: in quibus determinauimus
quod nihil horum seipsum mouet. propter quam igitur
causam fertur laterum unum quod est et ferri in
superius locum quid est: dictum est.

CTangit principium motuum dicitur quod graue et leue mouetur cum
sit in potestate essentiali ad locum et formam ab eo quod fecit ipsa a principio. id est
a generante: cum autem sit in potestate accidentaliter cum. sicut forma in actu. et sit
in potestate ad locum. per detinens ipsa est mouetur: aut a remouente per
hibens aut ab illo a quo repulsa resiliuit: sicut pila a pietate in mo-
tu piccois: sicut dicitur in prioribus sermonibus. s. s. p. b. i. quod dicitur quod
nihil istorum seipsum mouet: sicut indiget ab extrinseco motore ali-
quo: sicut igitur appetit per quam causam unum quod est simpliciter corpus
mouetur in locum suum naturale: et quod est moueri in ipse. **C**Dubitabit
autem aliquis utrum grauis et leuis ab intrinseco moueatur a principio: sicut
prohibens vbi dicitur: aut ab extrinseco: sicut modo dicitur. si enim dicitur quod
ab extrinseco a principio mouetur. puta a se cum ipsa sunt quod sicut se moue-
tur isto motu: sequitur quod idem erit mouens et motus: cum si sit in eis
distinguitur parte mouente et mota: magis enim non potest habere rationem motus:
cum sit ens in potestate tamen. nec for. rationem mouentis. quod non est ens actu.
sicut in potestate. nec eterna per quantitate rationem mouentis habet respectu al-
teri: cum sit unum rationis obiectum. Idem autem esse mouens et motum respectu
eiusdem est ipse: ut declaratum est. s. p. b. y. ergo non potest ex seipso
moueri. Adhuc si ex seipsis moueretur distinguerentur in duos
quod unum esset per se mouens: alter autem per se motus. habet autem ipse ut
apparet ex dictis. **C**Ad quod est intelligendum quod omne quod mouetur sicut quod
mouetur est in potestate. quod motus est actus entis in potestate. Aliquid autem existit in
potestate dupliciter. Uno. in potestate essentiali ad formam. s. ad operationem for-
me: sicut graue est in potestate leue. et ad locum sursum. Alio. in potestate acci-
dentali: puta cum habet formam in actu. in potestate ad operationem: sicut cum
graue in actu in potestate ad locum deorsum. Graue igitur et leue in potestate
prior modo dante a generante et dante formam mouetur. generans enim for-
mam sicut generat omnia accidentia formam partem per se: sicut generans hinc
generat susceptibile discipline. et generans ignem generat calidum et sicut
est autem sursum et deorsum se per se partem graue et leue: graui enim
leui esse est deorsum vel sursum esse: sicut dicitur. s. p. b. y. et id est generans graue
et leue sicut cum generat alterando dat motum sursum vel deorsum: ita quod
prior et per se unum generans est forma generati. Et quod ad formam sequitur
tur esse sursum vel deorsum: facit esse sursum vel deorsum: et per hunc cum ali-
quid est in potestate ad formam grauis simpliciter est in potestate simpliciter ad locum
deorsum per se: cum autem est in fieri graue est in moueri deorsum: cum autem sim-
pliciter graue est in actu est simpliciter deorsum: sicut se habet in aliis per se acci-
dentalibus formam. Et sic illud quod mouetur ad formam dante in toto
motu usque ad ultimum istas aliquid modo est sub forma. abijcienda.
Ita quod mouetur motu grauis et leuis: in toto motu est sub for-
ma dante: graue autem et leue in potestate accidentaliter. puta cum habet formam
grauis et leuis actu: et tamen se esse loca sua naturalia per detinens: per
se quod est deorsum vel sursum: per accipiens tamen in potestate: et illud quod remouetur
detinens esse loca sua: quod remouetur illud quod erat in potestate ad ea
mouetur ipsa: statim enim solto prohibente per quod in potestate erat mouetur: et
in hunc statum quod. **C**Sicut hinc vbi sufficiens. quod remouens prohibens
est mouens per accipiens. mouens autem per accipiens non mouetur nisi in
toto simul est cum aliquo mouente per se. quia omne per
accidens ad per se reducitur. ergo preter remouens prohi-
bens oportet dare aliquod mouens per se cum mouentur hinc
formas

formas in actu. **C** Adhuc etiam motus in actu: et mouens per
 primum in actu sunt simul in actu: quia causa et effectus in actu sunt
 simul et non sunt: sic dicitur. 5. metha. 3. remoto prohibete est motus
 grauium et leuium in actu. 6. 03 simul est primum mouens in
 actu: sed aut non est remouens prohibes. Ita. n. quod: et remo-
 tuum est. ergo propter remouens prohibes 03 dare aliud mouens
 in actu. Et idem videtur dicere promotor super tertium huius quod remo-
 to prohibete grauia et leuia mouentur a medio: ita quod medium
 motum mouet per reuinculationem primum ipsam: sed hoc est impossi-
 bile: quia medium si mouet: nisi quod mouetur: ita quod moueri suum
 peccat mouere ipsum: moueri autem suum causat per mouere gra-
 uis et leuis: non. n. ab alio videtur moueri medium: graue autem et le-
 ue non mouentur medium: nisi quod mouentur. si ergo remoto prohi-
 bete graue et leue mouentur a medio: sequitur quod primum mouebuntur
 quod moueantur. hoc autem est impossibile. 6. 7. primum. **C** Si uero
 dicatur quod remouens prohibes in remouendo ipsum mouet ipsum
 medium impellendo: et tunc medium motum mouet graue: vel leue.
 hoc non sufficit. primum quod remouens prohibes secundum intentionem
 prohibet medium mouet ea 3 accis. Si autem moueret medium impellen-
 do ipsum et medium motum moueret graue et leue: sequitur quod esset
 mouens per se: quod uis non immediate. hoc autem videtur esse inconueniens
 et intentionem prohibet. 6. 7. primum. **C** Propter prohibes remo-
 ueri nullum faciendo impulsus: vel per tactum subtile: vel saltim per
 corruptionem. ergo non est uerum dicere quod grauia soluto prohi-
 bete moueantur a medio moto. Propter quod dixerunt alij
 quod mouentur soluto prohibete ab ipso generare. Sed quod status
 videtur esse hoc ipsum quod motum in actu: et remouens primum in actu
 03 esse simul in actu. Dicunt quod mouentur ab ipso non immediate:
 sed mediante alio virtute: quam in generatione eis contulit ita quod
 graue et leue mouentur a generante soluto: prohibete mediante
 alio virtute existente eis a generante primum. Sed hoc non videtur esse
 quod dicitur quod motum in actu 03 hinc mouens in actu: sicut causa et
 effectus sunt simul in actu: mouens autem in actu est existens in actu.
 quod nihil agit nisi secundum quod existit in actu. unde et forma inheren-
 te. puta caliditate non dicimus agere quod uis sit principium agere
 di. quod non est existens in actu. ergo grauia et leuia soluto prohi-
 bete cum mouentur in actu 03 hinc mouens in actu existens et si-
 mul: hoc autem non est generans: quod non de necessitate coexistit
 ei: nec est virtus existens eis ab ipso: quod non est existens in actu:
 sed inherens. ergo non potest dici quod moueantur a generante media-
 te hinc virtute. **C** Propter hinc virtus collata eis a generante: aut
 est illud idem quod grauitas et leuitas secundum rem: dicitur secundum rationem:
 aut aliud. Si dicatur quod est idem quod grauitas et leuitas: tunc
 sequitur quod grauitas et leuitas sunt primum per se actia hinc motus:
 quod ipsum si videtur deesse. Si autem dicatur quod sit aliud. hoc non videtur esse
 duo. primum quod dicitur quod generans graue et leue hoc quod generat graue
 et leue dicitur prohibes mouere grauia et leuia cum sit in potentia essentiali:
 et eadem causa dicitur esse cum sit in potentia accidentaliter: sed gene-
 ras graue et leue secundum quod hinc non generat: nisi graue et leue per
 se. ergo illud per quod mouet graue vel leue per se non est aliud
 quam grauitas et leuitas. Secundo quod superfluum est facere per plu-
 ra quod potest fieri per pauciora in his quod sunt secundum naturam: et in his
 quod sunt secundum artem: si eadem et eodem modo potest saluari: sed ponendo quod
 illud per quod generans graue et leue mouet ipsa: ut grauitas et le-
 uitas eadem. eodem modo saluari potest: sicut si ponatur aliud: et eadem
 difficultates accidunt ponendo id sicut ponendo ista. 6. 7. superfluum
 est ponere quod illud per quod mouentur ea sit aliud a grauitate et le-
 uitate. **C** Et propter hoc videtur esse dicitur aliter quod cum generans moueat gra-
 ue et leue non per se igitur dat formam cui operatur per se esse sursum
 vel deorsum: manifestum est quod immediate principium actuum motus
 ipsorum est grauitas et leuitas. ita quod generans est illud quod mouet
 ea. Illud autem quod immediate mouet est grauitas et leuitas. Ipsum
 autem graue et leue non sunt quod mouentur: quod non sunt existens in actu:
 sed in potentia cum sic mouentur: ut dicitur. Licet autem ista habeat for-
 mam grauis vel leuis in actu: et sunt ex loca sua: remoto prohi-
 bete illud 03 existimare principium actuum motus immediatum
 quo et primum: si effectus uniuocum sit una causa prima et uniuoca
 et idem grauitas et leuitas in actu sunt principium huius motus nunc
 sicut et primum: quod mouens mouet ea. mouens autem primum non est
 ipsi generans de necessitate quod primum ipsum aut non esse

simpler: aut non esse plus cum sic mouetur. mouens autem primum et
 motum in actu 03 esse simul. et cum oporteat esse aliquid mouens
 ea in actu existens non videtur esse aliud quam ipsum graue vel leue: et idem
 graue et leue sunt mouentia per formam grauitatis et leuitatis:
 mouentur autem non per se quod grauia et leuia in actu: quod omne quod moue-
 tur secundum quod hinc est in potentia ad illud quod mouetur. motus. n.
 est actus entis in potentia secundum quod hinc: sed graue et leue secundum
 quod hinc non sunt in potentia ad sursum et deorsum: sed sunt cen-
 traliter sursum et deorsum: hoc. n. est eis esse: sicut dicitur. 8. pbi. er-
 go non mouentur primum secundum quod grauia et leuia in actu sunt et per
 se: sunt autem in potentia ad loca sua per detinens ea vel prohibes
 quod accidit eis secundum quod hinc. Si igitur quod mouetur ad aliquid
 mouetur secundum quod in potentia est ad illud: manifestum est quod gra-
 uia et leuia per accis mouentur remoto prohibete. Sic igitur
 apparet quod principium motus actuum grauium et leuium in actu solu-
 to prohibete quod est mouens per se. est ipsum graue et leue existens
 in actu: principium autem quo agunt hinc motum sunt grauitas et
 leuitas: quod in ipsis sunt a generante per se. Ita quod graue et leue mo-
 uentur secundum quod grauia sunt et leuia per formam grauitatis et leui-
 tatis: mouentur autem non in quantum habeant istas formas per se igitur
 sunt in potentia ad loca sua primum: quod primum eis per accis. et idem
 per se mouetur se: per accis autem mouentur. non mouentur autem similiter
 se habentia nisi soluto prohibete primum a quo est principium motus
 nisi per formas quas habent a generante mouere primum. Et idem videtur
 dicitur per se. pbi. quod nullum istorum habet principium mouendi vel fa-
 ciendi sed patietur tunc. Quod uis autem sit inconueniens et impossibile
 idem a seipso moueri primum et per se: tunc idem moueri a se per acci-
 dens non est inconueniens. Sic autem dicitur de grauia et leuia a seipsis
 moueri. Et idem non concludit ratio primum dicta. Quod autem accipit in
 secula: quod omne motus a se diuiditur in duo: quorum unum est per se
 mouens: alterum autem per se motum uerum est de eo quod mouetur a se per
 se: quod hoc in se utriusque principium motus per se: sicut sunt aiaa.
 De eo autem quod mouetur a se per accidens quod ha-
 bet principium actuum per se: et passuum per accidens

Sec. 8.

Sec. 8.

Sec. 8.

non habet veritatem. sic autem positum est
 grauia et leuia per se moueri.
Differentias autem et accidentia circa
 ipsa nunc dicamus.

ostendit per se ostendit propter quid corpora simpli-
 cia mouentur ad loca sua: et quid est ferri in locum
 naturalem: persequitur nunc de dicitur primorum corporum:
 de accidentibus et passionibus ipsorum secundum quod gra-
 uia et leuia sunt. Et circa hoc primo premittens intentio
 nem suam dicit quod post ea que dicta sunt considerandum est de
 dicitur quibus mouetur corpora prima motu recto. et de accis
 et passionibus per se quod sunt eis secundum quod hinc. **C** Deinde cum dicitur.
Primum quod dicitur igitur determinatum sit quemadmodum
 videtur oibus graue quidem simpliciter: quod oibus sub-
 stat: leue autem quod oibus supereminet. Simpliciter autem
 dico in genere respiciens et quibuslibet non ambo exi-
 stunt: quod videtur ignis quod dicitur quod magnitudo sur-
 sum lata si non existat prohibes alter: terre autem de-
 orsum: eodem autem modo et velocius quod plus.
C Prosequitur: primo potest diffinitiones grauis et leuis simpliciter. et
 in respectu. et cum dicitur. Quod in autem. Prosequitur de dicitur grauium et
 leuium et accis. primum autem diffinitiones illorum. quod ipse sunt princi-
 pium inoteleendi omnia alia. per autem primum diffinitiones grauis et
 leuis simpliciter. Secundo cum dicitur. Aliter autem gra-
 ue et leue. Non diffinitiones grauis et leuis secundum quod. In
 prima parte ipse dicit quod primum quidem determinatum sit de dif-
 finitione dicitur quod quod erat esse graue et leue. sicut dicitur oes
 vel plures accipiendo eas ex eorum opinione hominum. Graue
 simpliciter esse quod substat oibus corporibus quod mouentur deorsum mo-
 tu recto: leue autem simpliciter quod supereminet oibus quod feruntur sursum
 secundum rectitudinem. Expedit autem quod dicitur simpliciter graue et leue di-
 ces: quod graue et leue dico in genere respiciens. idem in his ipsis secundum
 quod simpliciter sunt talia nihil habentia de dicitur: et quod non sunt abo. s.

gravitas et levitas: sic ignis vbi ee quicqz magnitudo sur
 su lata q si no phibeat p aliqd detines ipz: mouet sursu
 simplr. Silr aut terra cui q libz ps no phibita mouet
 deorsu. Et fm eide modu maior ps terre mouet deor-
 su veloci bz pportione magnitudis ad magnitudinē: sic
 maior ps ignis sursu bz cades. Et est itelligedu q cum
 graue et leue diffiniunt p moueri ad loca: et p ee i eis. sic
 b diffinit Arist. vus diffiniunt p ee i lecis suis: qz per
 moueri ad ea: qz eentiali pparant ad ee i eis qz p moue
 ri ad ea: graui. n. et leui ee e sursu vel deorsu ee: sic Arist.
 dic. moueri aut ad loca sua qdammodo accidit eis. qz gra
 uia et leuia i actu no mouent nisi bz qz i potētia ad lo
 ca sursu: vel deorsu: qd accidit eis p phibēs. Et itez gra
 uia et leuia pparant ad ee sursu vel deorsu: sic ad fines p
 se istis. n. habitis no ampli mouent: mouent at p ista
 ita vt motus querat: sic via i fine. Si. n. eentiali patur
 vnuquodqz ad fine ppiu: qz ad via ad ipm: eentialius
 ppabunt grauia et leuia ad ee sursu vl deorsu: qz ad mo
 ueri: hmoi at opatiōis vel motus p qz diffiniunt accipiū
 tur loco differentiaz ppletū essentia ipsoz q no sūt no
 bis manifeste nisi ex ipsis. Et Deinde cum dicit.

26.
27.

Aliter aut graue et leue qb' abo existūt. Et enī
 superfūt qbusdā: et substāt queadmodū aer et aq
 Simplr qdē. n. neutz hoz leue aut graue. Ter
 ra qdē. n. ambo leuioza. Superminet. n. ipsi que
 cūqz ipsoz pticula: igne aut grauioza. Substat
 . n. ipsoz quātacūqz vtiqz sit pticula: a seīpa aut
 simplr: hoc qdē graue: hoc aut leue. Aer qdem
 . n. quātuscūqz sit: superminet aque. Aqua aut quā
 tacūqz vtiqz sit aeri substāt.

Donit diffōnes grauis et leuis fm qd dices q alio dē
 graue et leue qb' vtrūqz existit. s. et superminere et substa
 re aliquib'. si superunt qbusdā: et substāt etiā. sicut vi
 dem' de aere et aqua. nullū. n. ipsoz est simplr graue no
 hñs aliqū actū leuitatis: nec simplr leue non hñs aliqd
 grauitatis: vtrūqz. n. istoz videm' leui' esse terra. qz ipa
 et qz ipoz ptes superminēt ipi. Adhuc et grauioza igne
 et qz actūqz pticula ipsoz magna vl pua substāt igni nā
 liter. Si aut oparem' ipsa adinuicē aer simplr leuis ē re
 spectu aq. qz q libz ps eius superminet ipsi nā: et aq sim
 plr grauis respectu ipi' aeris qz ipa et qz ps ei' substāt
 ipi bz nāz. Et est aut aduertēdu q grauitas et leuitas elo
 rum medioz no pssūt i solo respectu ad aliud: qz cū elā
 media determinēt p eas dicerēt ad aliqd bz se: qd nullus
 pcedit. Itēz corpa media mouent ad loca sua vālia pp
 grauitatē et leuitatē eoz. Illō at e' nā i solo respectu p
 sūt fm qz hmoi no pōt ee pncipiū motus: sic nec terminus
 vt d' i. 4. phis. Itē nec sūt aliq' qlitas vna composita ex
 grauitate et leuitate simplr. tūc. n. oporteret qz ipa essent
 corpora pposita ex duob' extremis. et no eēt de nume
 ro eoz hmoi: qd no dicim'. S3 ē itelligēdu q sic ignis
 ē aliq' qlitas simplr: p quā mouet ad locū suū simplicē
 silr at et terre. ita et aeris et aq qz se media. ita qz sic aer bz
 vna formā simplicē subalē: et vnus locū simplicē ad quē
 mouet. ita h' vna qlitatē simplicē p se pntē formā p quā
 qesit i loco suo simplicē et nāli: et mouet ad ipm ex crñs
 vbiqz no phibit. silr at et terra. ita qz p illā qlitatē sim
 plicē per crñs sursu i loco ignis mouet deorsu ad locū su
 um. silr crñs deorsu i loco terre vl aq mouet sursu ad eū
 dem locū. silr aq p vna qlitatē simplicē mouet ex loco
 fentis vl aeris ad locū ppiū: similiter at ex loco terre sur
 su ascēdere: sic dicerem' ignē si eēt aliq' ps ei' in cōuero
 vbiqz lūe ad s' ppi'. et pmitteret nā illi' corpis motū al
 teri' corpis p ipm p eādē qlitatē simplicē moueret ad
 deorsu ei' qd ē locū ipi' nālis p quē ascēdit ad eūdem ad
 deorsu. Et qz sic p vna qlitatē elta media mouent qnqz
 sursum: qnqz deorsu pp vnu th pncipaliter. s. pp ee i lo-

2cc.
3.

co ppo vñr qlitates eoz: qlitates medie. Et Deinde cū dic.
 Cū aut et alioz bec qdē hñt grauitatē: bec at
 leuitatē: manifestū: qz hozū qdē cā oīuz q in cō
 positis d'ia. Secūdu. n. illa sortit: hoc qdē pl':
 hoc aut min': erūt bec qdē leuia: bec at graua
 corpa: quare de illis dicēdu. Alia. n. sequuntur
 p'ia: qd qdē dicebam' oportere facere. Et ppi
 plenū graue dicentes: et ppter vacuū leue.

De vñs p'dictis pseq. Et primo i corporib' p'posi
 tis. z. cū dic' (Et at ē simpliciter leue) In simplicib'. Cir
 ca p'mū p'mo oñdit qz cā grauitatis et leuitatis i p'positis
 sūt simplicia. z. cū dic' (Accidit vtiqz) Ad euidētiā dicit
 assignat cām cuiusdā accētis i p'positis p naturā simpli
 cū. In p'ma pte dic': qm' corpoz qdā sūt simplicia: qdā
 at p'posita ex illis: p'posito at qdā hñt grauitatē: quedā
 aut leuitatē: manifestū est qz cā grauitatis et leuitatis in
 istis sūt simplicia cōponētia. p'mū. n. i vnoquoqz genere
 ē cā oīuz alioz. et idē fm qz diuersimode p'cipiāt illa sim
 plicia bz hoc plus vel min' habēt de grauitate: vel leui
 tate: et idē de grauitate et leuitate i istis no ml'tū opz p'tra
 ctare. qz palas qz cā i istis ē d'ia illoz. Et pp hoc d' illis
 dōz ē pp qd grauia et leuia sūt. alia. n. sequunt' ipa. Et b
 dicebamus p' debere facere illos qz ponēbāt plenū et va
 cuū cāz ipsoz. s. no multū laborare i i'grēdo d' graui et le
 ui in aliis s3 magis pp qd vacuū qdēz leue est: plenū at
 graue que posuerūt p'ma. Et Deinde cū dicit.

Accidit vtiqz no vbiqz bec grauia videri esse
 leuia ppter p'rimoz differentiam. Dico autem
 puta in aere qdē grauius erit talenti lignum plū
 bo ninared: aqua autem leuius.

Ad euidētiā dicit reddidit cāz cuiusdā accidētis i cōposi
 tis p dicta. et primo pōit accētis illō. z. cū dic'. (Lā at).
 Assignat cāz ipi'. primo ig' d'ic' qz qz grauitas et leuitas
 cānt ex simplicib': ptingit qdā ipsoz no videri eālr gra
 uia vel leuia ee in quocūqz loco pp diuersitatē simplicē
 et qb' sūt: sic nos videm' qz lignū habēs pōdus talenti
 vni' graui' est i aere: et veloci' descendit plūbo nineoi.
 pōderis vni' oboli. nina. n. ē obol'. Et idē nine': nini
 hñs pōdus vel valorēz oboli. In aq aut ē eōzio qz. h
 gnū est leui' et plūbū est grauius. Et Deinde cū dicit.

Lā aut qz oīa grauitatē hñt pter ignē et habe
 re necessariū. aquā aut vbiqz pterqz in terra: ac
 rem aut vbiqz pterqz in aqua et terra. In ea
 . n. qz ipi' regiōe oīa grauitatē hñt pter ignēz et
 aer. Signū at: qz trahit plus iflat' vter vacuo.
 Itaqz si aliqd aeris bz pl' qz terre et aq: in aqua
 qdē cōtingit leui' ee qd est: in aere at graui'. Ae
 ri qdē. n. no superf'at: aque aut iuperfertur.

Assignat cām hui' dices qz cā p'dicti accidentis est qm'
 oīa corpora simplicia grauitatē hñt: et necessariū est qz
 hēant pter ipm ignē: sicut declarat motus. aq aut vbiqz
 grauis est pterqz in terra in loco. s. ignis et aeris. et suo p
 prio: aer aut in oib' pterqz i terra et aqua. s. in loco ignis
 et suo: oīa. n. corpa i loco suo naturali grauitatē aliquā
 hñt pterqz ignis q simpliciter leuis est: et ipē aer de quo
 magna dubitatio est et magis videbit' consequenter vbi
 Arist. spāliter nitit' hoc oñdere. Ad presens tñ pōt itel
 ligi de aere p'p'quo aq et terre qz ppter frigiditatē ipso
 rū ingrossatus grauitatē quādā p'trahit pter nām suaz.
 Signū aut adducit Arist. ad declarationē hui': qz si ac
 cipiat' vter de corio subtili. et iflet' aere: maioris pōderis
 erit iflat': qz n' iflat' et veloci' mouebit' iferi'. De quo q
 dē dicit simplicē qz ipē cū diligētia q potuit exp' inue
 nit idē pond' inflati et no iflati. Quedā ē ante ipm scri

possit dicitur: et sic non invenisse non flatu aliquatulum maioris
 ponderis esse quod flatu: quod consonat themistio libro suo de
 ponderibus et sic probat acere in loco suo nullam habere gravitatem
 quod est in intentione Aristotelis. Sed ne tamen viri in experimentis videant sibi
 contradicere: intelligendum quod aer secundum naturam suam propriam calidus est
 et humidus: ratione quorum nullam vim habere gravitatem: ut vide-
 bitur postea: quod tamen non est divisibilis et facile alterabilis et ad quod
 cumque: puta a caliditate subtilitate propter naturam eius. et a frigiditate
 ingrossante sicut propter naturam suam: et ideo proprium est igni
 super multum alteratur et ad qualitates ignis. proprium autem terre
 et aqua frigiditate illorum multum ad qualitates illorum. Et ex hoc
 habet quadam gravitatem aliquam secundum naturam terrae vel aquae: cuius pro-
 pinquum est. Et secundum hoc aer in terra inclusus inferioribus graui-
 or est. et similiter proprium aquae elevatus est levior: et magis di-
 visibilis: tamen in aliqua parte terrae pro dispositione subaltera contin-
 git aerem esse dispositum secundum naturam suam secundum plus et minus secundum di-
 versitatem loci. Et secundum hoc potuit contingere quod in isto experimento
 diversi diversi invenerunt. Aliqui replentes aere grosso in-
 venerunt flatum grauiorem. Aliqui autem replentes subtiliori et magis
 secundum naturam suam disposito invenerunt ipsum levium. Aliqui autem equa-
 lis ponderis pro media dispositione. Non est autem iudican-
 dum de dispositione aeris secundum se simpliciter pro dispositione: et quod circa
 terram vel aquam vult: sed tamen quantum ad partem illam. Et hoc Aristoteles
 et eo quod invenit potuit concludere acere proprium terre et aquae gra-
 vitatem habere. Et secundum hoc vitatibus hoc quod omnia propter ignem gravitatem
 habent in locis suis: et aer quantum ad partem inferiorem eius. Dicitur
 ergo hoc supposito quod si sit aliquid corpus propositum quod plus habeat
 in ratione sua de virtute aeris quam terre et aquae: sicut lignum ali-
 quod in aqua levius erit: et ascendet velocius: eo quod plus habet de
 aqua et terra: minus autem de aere: quod aer in loco tere et aquae le-
 vis est: et ascendit. In aere autem grauius erit. quod in loco aeris aer
 est in proportione eius gravitatem habet: aut quod aer simpliciter habet in
 loco suo aliquam gravitatem: sicut exponit commentator: aut quod
 aer non simpliciter: sed in parte pro parte terre vel aquae grauis est quasi
 ingrossat ab ipsis. Et talis vis est aer quod venit in ratione cor-
 porum mixtorum. Et quod gravitatem habet lignum in loco aeris mo-
 vetur ex ipso deorsum velocius quam plumbum maioris ponderis
 pro hoc. non superferret aeri: aqua autem superferret: aer. non in com-
 positione ipsius existeret: non tamen ingrossat est quod faciat ipsum gra-
 ve esse in loco terre vel aquae. Deinde cum dicitur.

Quod autem est simpliciter leve et simpliciter graue est mani-
 festum. Dico autem simpliciter leve: quod semper sursum: gra-
 ve autem quod semper deorsum natum est ferri non prohibendum
 talia. non sunt et non quemadmodum putant qui-
 dam omnia habere gravitatem: Graue quidem
 non videtur quibusdam esse etiam alteris: et semper
 ferri ad medium: est autem similiter et leve.

Prosequitur de virtutibus grauis vel levis in simplicibus: pro quibus
 moventur sursum vel deorsum simpliciter: vel in respectu. Et circa hoc
 primo facit quod dicitur: sed cum dicitur. figure autem non causa. Oportet
 autem quod figure non sit causa motus deorsum vel sursum ipsorum simpliciter
 sed coadiuvantes. Circa primum primo ostendit quod est aliquid simpliciter
 graue et leve: et aliqua grauia et leuia secundum quod. sed cum dicitur.
 Inprimis autem. Ostendit quod habitudine: seu ratione habet adiucem.
 tertio cum dicitur. Quod non autem est unum solum. Concludit numerum
 ipsorum: et maiorem suam. Circa primum primo ostendit quod est aliquid
 simpliciter graue et leve. sed cum dicitur. Est autem aliquid interme-
 dum quod est aliquid graue et leve secundum quod. primum probat per rationes
 duas. quarum secundam ponit cum dicitur. Propter quod et rationabi-
 liter quasi inferes et quibusdam dicitur. Adhuc circa primum po-
 nit rationem. sed probat quodammodo suppositum cum dicitur. Sed adhuc
 in prima parte primo permittit conclusionem suam resumendo diffinitiones
 grauis et levis. sed cum dicitur. Videtur. non. subiungit rationem
 in prima parte dicitur quod ex his quae dicuntur manifestum erit quod est aliquid
 simpliciter leve. et aliquid simpliciter graue. Et exponit quod vo-
 cat utrumque resumendo diffinitiones ipsorum dicitur quod leve simpli-
 citer dico quod movetur sursum si non prohibetur: et quod simpliciter
 leve est nihil habens gravitatis omnino in aliqua loco. graue autem

simpliciter dico pro oppositum quod si non prohibeat si natum est
 moveri deorsum simpliciter: et nihil omnino levitatis habet: talia
 non. omnia esse secundum vitatibus: et non quia dicitur quodammodo. si omnia habere gra-
 vitatem secundum tamen plus et minus: sicut dicitur est primum. verum est autem quod graue
 est quibusdam aliis aliis levitatem habentibus: puta medijs ele-
 mentis quod est si ferretur ad medium vel simpliciter: vel in respectu.
 simpliciter quod graue ad medium simpliciter: sed quod autem gra-
 ve ad medium: vel in respectu. Deinde cum dicitur.

Videmus. non. quemadmodum dictum est prius: quoniam
 terrea omnibus substantiis: et feruntur ad medium: sed et de-
 terminatum est medium. Si igitur est aliquid quod omnibus
 superferret: quemadmodum videtur ignis est in ipso aere
 sursum latens: aer autem quiescens: palas quod hoc ferretur ad ex-
 tremum. Quare gravitatem nullam possibile est habere
 ipsum. Substaret. non. utique alij. Si autem hoc erit
 utique aliquid aliud quod ferretur ad extremum: quod omnibus la-
 tis superferret: nunc autem nullum videtur: ignis igitur nullam habet
 gravitatem: neque terra levitatem: neque unam: siquidem
 substantia omnibus: et quod substantia: ferretur ad medium.

Subiungit rationem dicens quod videtur dicitur est quod est aliquid simpliciter
 graue. et aliquid simpliciter leve: quoniam videtur ad sensum: si
 cut dicitur est primum quod terra et omnia corpora terrea substantia omnibus cor-
 poribus. et feruntur simpliciter ad medium: medium est determi-
 natum est: ut iam ostendit. Si igitur est aliquid corpus aliud: quod super-
 minet: et superferret omnibus: sicut videmus ignem supereminere et
 superferri omnibus: etiam ipsi aeri: positum. non. in aere sursum fer-
 tur ipso quiescente manifestum est quod hoc movetur ad extre-
 mum locum simpliciter ergo manifestum est quod nullam habet omnino gravita-
 tem. Si. non. haberet aliquid tunc substaret alicui. hoc. non. dicimus
 graue: quod simpliciter vel alicui substantia. Et si hoc esset verum
 esset aliquid aliud corpus quod moveretur ad extremum: quod om-
 nibus superemineret: nunc autem non videtur aliquid tale: ignis igitur
 simpliciter leve est nullam habens gravitatem omnino: similiter
 terra nullam habet levitatem: terra. non. omnibus aliis substantia: et quod
 omnibus substantia movetur simpliciter ad medium: et quod moue-
 tur simpliciter ad medium graue est simpliciter: terra igitur
 simpliciter grauis est nihil habens omnino levitatis. Deinde cum dicitur.

Sed adhuc quod est medium ad quod latius habentibus
 gravitates: et a quo levibus manifestum est multis.
 Post quidem si in infinitum non contingit ferri nihil.
 Quemadmodum. non. est nullum impossibile: sic neque
 sit latius autem generatio unde quo.

Probat quoddam suppositum in precedenti ratione. sup-
 posuit. non. quod medium determinatum est. Dicitur scilicet hoc probat.
 Secundo cum dicitur. Quod non autem omnia substantias. Infert correlativum
 ad primum adducit rationes duas. quarum secundam ponit cum dicitur.
 Deinde ad similes. In prima parte dicitur quod ex multis poterit
 esse manifestum quod est medium aliquid ad quod movetur grauia sim-
 pliciter. et a quo feruntur leuia sursum. Dicitur quod non contingit aliquid
 eorum que moventur in infinitum ferri non reiterando motum sur-
 sum. Sicut. non. nullum impossibile simpliciter est in natura: impossibile
 non. simpliciter est quod ex se prohibetur esse: sicut est nullum impos-
 sibile simpliciter sit: quod. non. sit potest esse. impossibile autem non potest
 esse: motus autem localis factio quodammodo seu generatio est terminus ad quem
 exites. unde et quo id est exites in termino a quo in termi-
 nus ad quem: quod moveri motu locali in infinitum non est impossi-
 bile: nisi per reiterationem: quod dico pro motu celi: quem contingit
 in infinitum esse per reiterationem sed iterum dicitur prohibet. Deinde cum dicitur.

Deinde ad fines videtur angulos ignis qui-
 dem sursum latus: terra autem deorsum et omnia gra-
 vitatem habens. Quare necesse ferri ad medium
 hoc autem utrum accidit ad terre medium: aut
 ad totius: quoniam idem est alius sermo.

cu dicitur.
 dec at
 in co-
 le pl:
 grauia
 untur
 Et ppi
 e.
 pposi-
 b. Cir
 positio
 ia dicit
 simpli
 a: qdaz
 quedam
 tatis in
 genere
 illa sim-
 vel leui
 oz pra-
 d illis
 da. Et b
 nu et va
 au et le
 enus at
 i esse
 autem
 um plu
 coposi-
 ta at.
 r leuitas
 qd gra-
 mpliciter
 talem
 nino.
 : nino
 q. d. h.
 dicit.
 habe-
 rra: ac
 In ea
 nez et
 vacuo.
 aqua
 ni. De
 r.
 s est qui
 13 est q
 utvbiqz
 et suo p
 co ignis
 aliqua
 de quo
 inter vbi
 pot itel-
 atate ipso
 m suaz
 : qz si ac
 ponderis
 e quo q
 r inue-
 ipm feri

22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50

Probat scdaz rōne dices qd deis ad sēlū videm qd ignis motus ad deorsū i sursū mouet ad āgulos siles spales: motus n. sursū i pcauo spe fac siles āgulos. sili at vnaqz ps terre: r oē hīs grauitatē fert deorsū ad siles āgulos spales: cū moueat fm rectū: r terrā ponam? circlearē. si igit pōam? duas ptes terre: grū altera moueat ex puncto zēitb. alia at ex puncto orizōtis s3 licas rectas deorsū qz pstituet duos āgulos spales rectos i superficie terre: manifestū ē at qd hmoi llec magis distāt a sciuitē: qzto remotiores sē a tra: si ēt ptrabat vna lica recta itersecās illas pstituet duos āgulos trisecos a pte supiori maiores duobus rectis. r duos iteriores a pte inferiori miores duobus rectis vt ex se manifestū ē qd: necesse ē licas illas pcurrere: vt appet. ex pto geometrie: qd necesse ē partes terre motas fm lineas illas nālī ferri ad vnu punctum mediu. Et eadez rō est qd cūqz r ex quacūqz parte superficie ponāt moueri. Manifestū ē igit qd ē aliqd mediū r determinatū ad qd ferūt graua: qd ē mediū mūdi: qd est idēz subo cū medio terre: vtz at ferāt ad ipm. qz mediū mundi: vel qz mediū terre: alia rō ē qd nō ptingit ad ppositūz: nec de qd dicit i. z. h. ca. de qete terre: qd mouent ad spz. qz mediū mūdi: qm i bis r corpa leuia mouēt ab extremis celli ad nos. g. tra r graua ad mediū ei? qd ē mediū mūdi s3 qd hmoi. r adhuc medi? loc? ē gñatiū? grauiū r pnatū? qz mediū mūdi: si qz mediū tre. Deis cū dicit

26.

24.

Quā at oē substās fert ad mediū: necesse oib? qd supfert ferri ad extremū regiōis i q faciunt motū. s3 n. n. mediū extrēo. Substās at supere minētī: ipsi at subsistere sp ipsū supernatare.

Probat scdaz dices. qd de graue r substās simplr fert mediū determinatū exis: necesse ē ignē r oē qd supfert oib? simplr ferri ad extremū regiōis: qd ē vltimū celli ad nos ad qd mouēt oia leuia simplr nō pphibita: qz si s3 iā i s3 tio. r pposito i pposito: mediū at mūdi r extremūz celli s3 iā sē: substās at oibus: r supeminēs oib? motis motu recto sili s3 iā sē: si igit substās oib? fert ad mediū determinatū exis: manifestū ē qd supeminēs ferēt ad extremum sili determinatū exis. C Deinde cū dicit.

Propter qd r rōnabilr graue r leue duo sunt r. n. loca duo qd mediū: r qd extremum.

Innuit scdaz rōne qd seqt ex dicit: dices qd pp b qz ē ali qd mediū. r aliqd extremū determinata aduicē plm di stātia localr: rōnabilr sē duo corpa extrema graue r le ue locis. n. nālibus exis: necesse est eē corpa mobilia ad illa qz loc? nālīs nō ē sine corpe. cū igit sint duo loca: extremū. s. r mediū i mūdo: necesse est eē corpa mobilia ad illa: hmoi at sūt graue r leue simplr. C Deinde cū dicit.

Est at aliquid itermediū hoz: qd r ad vtrūqz ipsoz dicit aliter. Est. n. vt extremum r mediū: quod amboz ē itermediū: pp hoc est aliquid ēt aliud graue r leue: puta aqua r aer.

Probat qd ē aliqd graue r leue i respectu dices: qd qz ē aliqd extremū r mediū i mūdo q sūt s3 iā r s3 iōz simplr ē aliqd mediū: ad qd vtrūqz extremoz ppatū rōnez vtriusqz h3: manifestū ē qd erit loc? aliqz intermedius. v3 in mūdo iter mediū r extremū simplr qd pparatū ad extremū mediū erit: pparatū vō ad mediū extremū. Et ita sicut ē extremū r mediū i mūdo: ita necesse est eē aliqd lo cū itermediū ipsoz. Et qz loc? nālīs non est sine corpore nato moueri ad ipm: aut inerte cū pportioat: manifestū est qd necesse ē iter graue r leue simplr eē aliquid qd sit graue r leue ad aliud: r ad aliud pparatū: ad leue qdez graue ad graue at leue. Sic igit appz ex dictis qd ē aliqd simpliciter graue: r aliqd simpliciter leue: r aliqd simpliciter mediū iter ipa: sicut aer r aq. C Deinde cū dicit.

25.

Inquimus aut cōtinēs spēi esse: cōtentū autē

materie. Est aut in oib? generib? eadē differen tia: r. n. in quali r in quāto est. hoc qdez vt spēs magis: hoc aut vt materia. Et in his que fm lo cū similiter. Quod quidem sursum dētermina ti: quod autem deorsum materie.

Declarat quā rōnem r bitudinē hnt aduicē. Et circa b pto oñdit qd ptingēs iter ipsa h3 rōnem forme respectu cōtenti. Secundo cū dicit. Quare r i ipsa materia. De clarat eadē habitudinē hnt materiā fm qd subijciunt vni istoz ad seipsā: vt est materia alterius. tertio cū dicit. Hīs qdē igit. Cōcludit ex dictis quādā differētiā ipso rū. Circa primā partē dicit qd nos dicimus: r psonū est rōnū qd ptingēs fm qd ptingēs est rōnē h3 spēi r forme: qd at ptingēt fm qd hmoi rōnē mae. spēm. n. r formā dicim? qd ptingēt r terminat fm se. materiā at qd ptingēt r determi nat per formā. Et hoc qdē differētiā iuenit i oibus ge nerib? . s. qd aliqd h3 rōnē spēi magis: aliqd aut rōnem mae. s. in qlitate in qua albū r calidū ipēi pportioant. nigrum at r frigidū mae: r in quātitate multū r maguū spēi. Et vlr in oppositis digniora r pfectiora proportio hanē forme: viliora at mae r priuatiōi. Et idē i opposi tis fm locū: vnu accipit vt spēs: puta sursū. qz digni? aliud at vt mā: sicut deorsum. qz vilius r ipfectius ē fm nām. Et qz corpa naturalia eandē rōnē hnt aduicē quā r loca eoz nālīa necesse est similiter se habere in cor poribus primis. s. qd illud quod sursum continēt natu raliter habet rōnem dēterminati per formā. quod at deorsum rōnem materie r imperfecti vel simplicitatē: vel in respectu. C Deinde cum dicit.

Quare r i ipsa mā ea qd grauis r leuis inquan tū qdē tale potētia r grauis mā. Inquātū at tale leuis. Et ē qdē eadē: eē at nō idē: quēadmodūz corp? r lāguozis susceptibile r sanabile: eē at nō idē ppter qd qdē neqz ifirmabile eē aut sanabile

Declarat eadē dīaz eē i mā s3 qd subijciūt ipis. Et ē itel ligēdū qd pto fm ordinē nāe ē ponere mām primā i dīs qd h3 se vna ē oīuz ipsoz r de se i pō solū: deide at formas subales distinguētēs r determinātes ipam circa qlitates prias p se r imediate pntes formas eloz: cuiusmōdi sunt calim r frim hūidū r sicū: sic appz ex scdo de gñatiōe qd rū elā sē s3 iā pta fm se: deis ē ponere formas p qd ime diate iclināt ad sua loca nālīa qd sē grauitas vel leuitas simplr vlr i respctū: qz s3 iā r cā sē ipa elā i actu p qlita tes prias. s. p calitatē r fritatē r hmoi: r qz s3 iā rōnē en tis in pō h3 qd ppetit mae prie iō Ari. ipsa elā vel s3 se accepta vel vt determinata sē qlitatib? prias q sūt calitas r fritas r hmoi vocat māz grauitatis r leuitatis simplr vlr i respctū qnqz i seqntib? putant s3 b dicat duplicē māz eē ipsoz: vna primā q vna r oīuz: alia at priā iā q alia ē i alio r alio. Dicit igit Aris. qd qz elā ptingētia respctū pte toz hnt rōnē spēi: pteā at rōnē mae cū mā p? aliq? alio? rōnē heat ordīs eloz i formis subalib? ad qd pto ē i pō necesse ē ipaz hnt hāc bitudinē velfm qd subijciūt vni ad se ipaz vel s3 qd subijciūt alij quā hnt graua r leuia ad sci uicē. Inquātū. n. ipa ē i pō ad elz graue simplr: puta ad terrā: qd h3 rōnē mae ē quodāmo mā mae: iquātū at ē i pō ad illud qd sursū ē: puta ad ignē ē mā simplr ei? qd rōnē spēi h3 r leuis. Sili pportioabilr se h3 s3 qz ē i potē tia ad formas eloz medioz: puta aq r aeris r hmoi mā pria. s3 se accepta ē qdē eadē fm s3 iā r māz p priuatiōnē oīs forme distinguētis eā: s3 rōnē at alia r alia ē. rō. n. r eē ei? accipit ex formis ad qd ē i potētia qd manifestū est eē mltas: r diuersal s3 rōnē. Et idē ipa eadē s3 s3 iā rōnē alia ē: s3 rōnē r esse: quēadmodūz s3 iā rōnē r ifirmitatis vnu qdē ē fm s3 iā: dīns at fm eē r rōnē. Et pp b ifirmabile fm qd ifirmabile: r sanabile fm hoc qd est sanabile qzuis sint idēz subo differūt th fm esse r rōnē qz rō

quia ratio eoz sumitur ex sanitate 7 infirmitate q̄ differunt fm̄ rationem. C̄ Deinde cum dicit.

Cōtra-riā at̄ graue 7 sp̄ deorsū. Cōtra-riā at̄ graue 7 sp̄ deorsū. Qd̄ at̄ alteras qd̄ bo- rū. hñtes at̄ sic adinuicē vt be simplr 7 deorsū 7 sur- sū latas. pp̄ qd̄ aer 7 aqua hñt 7 leuitatē 7 gra- uitatē vtrūqz. 7 aqua qd̄ p̄ter q̄ terre oib⁹ sub- stat Aer at̄ p̄ter q̄ igni omnibus supfertur.

Cassignat diuersitatē quādam corporū primoz dicēs. q̄ cum mā prima subijciat̄ corpi continētī fm̄ rōnē vnaz 7 esse. 7 corpi cōtēto fm̄ aliā. manifestū est q̄ corpus hñs mām idonee se habētē ad leuitatē. puta vt determinata ē caliditate. ē leue simplr 7 sur- sū ferē quādiu hz māz talē qd̄ at̄ hz māz s̄rie se hñt. puta hñ dispositā p̄ frigiditatē ad grauitatē est graue simplr 7 sp̄ mouet̄ deorsū. qd̄ aut̄ hz materias alteras qd̄ ab istis puta determinatas nō caliditate 7 frigiditate excellētib⁹ 7 maximis sed remissis magis. que qd̄ adinuicē sit se hñt sicut mā grauis 7 le- uis simplr sunt grauia 7 leuia in respectu. nō simplr. r̄se- runtur sur- sū 7 deorsū. nō simplr sed in respectu. sicut ha- bētia materias latas. i. natas ferri sur- sū 7 deorsū. 7 p̄- pter hoc aer 7 aqua hñtia materias tales hñt vtrūqz. s. grauitatem 7 leuitatē. 7 aqua subsidet oib⁹ p̄ter q̄ terre 7 aer p̄ motū suū supfertur oibus p̄ter q̄ igni. qui sim- pliciter supfertur oibus. C̄ Deinde cū dicit.

Qm̄ at̄ ē vnū solū qd̄ oib⁹ supferē: 7 vnū qd̄ oib⁹ substat necesse duo alia eē. q̄ 7 substat cuidā 7 supferunt̄ cuidā. quare necesse 7 materias esse tātas quāta qd̄ hec quatuor. Sic at̄ quatuor vt vnā qd̄ oib⁹ cōez. Aliterqz 7 si hñt exiuicē. s. ēē alterz. **C** Nihil. n. p̄hibet s̄rioz esse intermediū 7 vnū 7 plura quēadmodū in coloribus.

Concludit ex dictis numez elementoz 7 numez mate- rierum. Et primo facit hoc. scdo cū dicit. (Q̄ aut̄ necel- sarium). p̄bat equalē esse numez differētiarū fm̄ quas mouet̄ sursum vel deorsū. primo vel simplr vel in respe- ctu. Circa primū primo facit qd̄ dictū est. scdo cū dicit. (In ea qd̄). reddit ad declarādū q̄ clā intermedia hñt grauitatē 7 leuitatē in regionib⁹. Circa primū concludit numez elementoz. 7 ex hoc numez m̄terierū dicēs. qm̄ si cut dictū est p̄ vnū solū est elemētū qd̄ oibus alijs si p̄ ferē. puta ignis. 7 vnū aliud qd̄ solū oibus substat. puta terra. necesse ē esse alia duo intermedia q̄ supferunt̄ q̄bus- dam vel alicui. 7 substat̄ aliq̄bus vel alicui. quoz vnū substat qd̄ez igni: supferē autem duobus alijs sicut aer aliud aut̄ supferē vnū tñm̄ puta terre. substat autem aeri 7 igni: sicut aqua. **C** Ad euidētias aut̄ istius consequētie. si sūt duo extrema in corpibus primis necesse est esse alia duo media. est intelligēdū q̄ opz hic supponere qd̄a de- clarāda in li. ij. de generatione. puta q̄ qd̄libet elz hz du- as q̄litates prias tāgibiles sicut ignis caliditatē 7 siccita- tem. aer caliditatē 7 humiditatē. 7 sic de alijs. itez q̄ clā cōsequēter se hñtia cōueniūt in vna q̄litate 7 differunt in alia. distātia aut̄ p̄ elm̄ intermediū opponunt̄ fm̄ vtrāqz: terra aut̄ 7 ignis cōueniūt in vna. puta in siccitate. diffe- rūt aut̄ in alia puta caliditate 7 frigiditate. Itez opz sup- ponere qd̄dā aliud qd̄ supponebat̄ i primo hui⁹. 7 mani- festum est ex se. q̄ si vnū cōtrarioz est in nā 7 reliquū. Et ex istis apparet ratio consequētie ratiocinando sicut rō- cinabatur p̄hs in scdo. vbi p̄bauit q̄ sūt multi mot⁹ in supiorib⁹ si sūt duo extrema eiā. māifestū ē q̄ sūt ignis 7 terra: si ignis 7 terra. sūt. necesse ē duo alia intermedia eē. qm̄ s̄rioz ē in nā. necesse ē 7 alterz inesse. sicut mani- festū est. ignis aut̄ ē in nā q̄ ē calidus 7 siccus. ergo necel- se est esse cōtrariū corpus ei fm̄ vtrāqz qualitatem. hoc aut̄ est frigidū 7 humidū qd̄ dicimus aquam. Itez terra

est que est frigida 7 sicca. ergo necessarium est esse aliqd̄ quod sit calidū 7 humidū. hoc aut̄ dicimus aerē. ergo si sunt duo extrema solū necesse est esse alia duo media. Si aut̄ sunt elā prima quatuor. manifestum est q̄ necesse est materias esse tot quot sunt ista quatuor. Uocat autem materias hic ipam primā mām vt determinata est for- mis elemētōz 7 primis qualitatibus tangibilibus. Ita enim sunt in potētia fm̄ q̄ hñdī ad grauitatē 7 leuitatē 7 sicut mā ipsoz aliquo mō vt dicebat̄ prius. sic aut̄ ne- cesse est materias esse quatuor. vt mā prima cōmunis oī- um sit vna fm̄ se. quod pōt declarari etiam p̄ alia mul- ta. Et q̄ oīa elementa ex se inuicē generant̄. que aut̄ ex se inuicē generant̄ materiā vnā hñt 7 e contrario sicut dici- tur primo de generatione. Et iō quatuor elā prima hñt vnā 7 eandē materiā fm̄ subiectū sed differentē fm̄ rō- nem 7 esse. Et adiungit ad declaratiōnē primū q̄ duoz cōtrarioz nihil p̄hibet esse vnū aut plura media. oīa enī cōtraria primo 7 principalr dicta mediū hñt sicut p̄bat̄ iō. metaphisice. quedā quidē vnū. qd̄a aut̄ plura. Quis quedā cōtraria simplr dicta sunt imediata. Est aut̄ intel- ligēdū q̄ plato supponēs duo elā extrema. puta terrā 7 ignē declarauit duo eē media ex h̄ q̄ si accipiāt̄ duo so- lida nō pnt̄ vniri p̄ vnū mediū medio loco p̄portionabi- le. s. de necessitate sunt duo. qd̄ p̄ in nūctis. Si. n. acci- piantur primi duo solidi nūeri. puta octo q̄ cōponunt̄ ex ductu binarij in seipuz bis 7 viginti septē q̄ p̄ponunt̄ ex ductu ternarij in seipm̄ bis. iter istos duos nō inuenitur vnus medio loco p̄portionabilis. s. duo de necessitate: quoz minor p̄stituit̄ ex ductu radice maioris. s. triū i li- nearē minoris. s. quoz q̄ faciūt. iz. Alterz at̄ ex ductu ra- dicis minoris puta duoz. in superficialē maioris. puta no- uē q̄ faciūt octodeciz. 7 tūc p̄portio viginti septē ad octo- decim ē sic istī ad duodecim 7 illī ad octo. vbiqz. n. ē sexq̄ altera. Et q̄ accipiebat̄ 7 rōnabilr q̄ elā oīz esse cōtinue p̄portionabilia vt q̄ p̄por iō primū ad secūdū eadē isti- us ad tertū. 7 sic vltimus. iō p̄cluse q̄ iter duo extrema corpora opz esse duo media. C̄ Deinde cū dicit.

CIn ea qd̄ igit̄ q̄ iph⁹ regione hñtū grauitatē 7 leuitatē vnū qd̄ hz grauitatē. Terra at̄ in oib⁹ leuitatē nō habet nisi in q̄bus superferē.

CProbat q̄ elementa in regionibus p̄prijis sunt grauiora. Et p̄io mō p̄ponit. scdo cū dicit. (Propter quod manifestat p̄ signū). Primo igitur dicit q̄ vnūquodqz elementoz grauitatem hñtū 7 leuitatē simul hñt graui- tates in regione p̄pria. leuitatē aut̄ non hñt nisi in illis q̄ bus supferunt̄. sicut aqua in terra. 7 aer in terra: 7 aqua oīno. terra aut̄ in loco oīum grauitatē hz. q̄ simpliciter grauis est. C̄ Deinde cum dicit.

CPropter qd̄ 7 sub distractis qd̄ ferunt̄ i ea q̄ deiceps deorsū. Aer qd̄ in eā q̄ aq̄ regionē. aq̄ at̄ in eā q̄ terre. sur- sū aut̄ in eā que ignis. diuiso igne nō ferē aer nisi vi quēadmodū 7 aq̄ trahit̄. cū fiat superficies vna 7 veloci⁹ trahat̄ qz sur- sū la- tiōe q̄ ferē aqua deorsū. Neqz aq̄ in eā q̄ aeris nisi vt nūc dcm̄ ē. Terra at̄ hoc nō patit̄. quoni- am nō vna superficies. p̄pter quod aqua qd̄em in- vas ignitū distrabitur. terra at̄ non.

CManifestat qd̄ dictū est p̄ signū p̄io. secundo cū dicit. (Quemadmodū at̄). ex quodā dicto isert̄ correlariuz. In prima pte dicit q̄ signum huius q̄ intermedia ele- menta in locis p̄prijis fm̄ aliqd̄ grauitatē hñt. est q̄ sub- tractis elementis substatibus eis mouent̄ deorsū ad ea q̄ cōsequunt̄. sicut aer remota aqua ferē ad regionē aq̄: 7 aqua submota terra in regionē terre. Si at̄ ignis sup- eminēs aeri moueat̄ aer nō mouet̄ in regionē ei⁹ nisi p̄ violentiā quēadmodū p̄tingit q̄ aq̄ trahat̄ in locū sur- sū

Sec. 7.

Lō. 39.

feren
spēs
m lo
mina

circa
pectu
a. De
icitur
i dic.
ā ipso
nū est
ne: qd̄
icim⁹
termi
us ge-
ōnem
danf.
nagnū
portio
pposi-
igni⁹.
s ē fm̄
inuicē
in cor
nanu-
uod at̄
liciter:

quan
āt tale
moduz
āt nō
nabile
Et ē iud
ā i dīs
formas
q̄litate
ōi sunt
tūc q̄
is ime
leuitas
q̄lita-
ōnē en
el h̄ se
calitas
simplr
icē māz
q̄ alia ē
peū nē
q̄ alio⁹
o ē i pō
ni ad se
a ad se
puta ad
ātū s̄t ē
r ei⁹ qd̄
ē i potē
nōi mā
uatiōnē
7 d. n. 7
festū est
h̄z cr̄is
7 i fr̄-
Et pp̄
oc q̄ est
7 rōnē
q̄ rō

re grossari. 7 graue fieri pp frigiditate terre. 7 fm aliqd moueri ad locū terre. Sicut pte ei' supiorē calitate aeris subtiliari 7 leuificari. 7 fz aliqd moueri ad regionē aeris sicut appet in vapore. si qdē vapor subali' sit aq. Sic igit aq fm nālē dispōnē ei' accepta qlitate hz aliquā p quas mouet ad locū suū. 7 gescit in eo nālī quā dicim' grauitatē quādā p quā tm nō mouet ex loco suo ad locū terre fm q' bndi. Et fm h' vtz dixit quoquō pthole. q' aq n' hz grauitatē in loco suo p quā i ipso vel ex seipso moueat nihil tm phibet eā h'c qualitātē nālē p quā moueat ad spz 7 in ipso gescat: 7 pter nālem p quā ex ipso moueat sicut Aristo. loqitur hic. C Deinde cum dicit.

Quod aut necessarium facere equales differentias ipsis manifestum.

C Probat q' dñe qb' elā mouent ad loca sua nālīa sunt eīles ipsis elīs. 7 dñtes aduicē sic forme elōz. Et prio pmitit pclonē suā dicēs. q' manifestū est ex dicendis q' dñe elōz qb' determinant in ordine ad motū sūt eīles nūero formis essentialib' ipsoz. C Deinde cum dicit.

Si quidē. n. vna mā oīum. puta aut vacuū. aut plenū: aut magnitudo: aut triāguli. aut oīa sursū: aut oīa deorsū ferent. altera at latio nō erit. Itaqz aut leue nihil erit simplr. si oīa declinat: 7 magis eo q' ex maiorib' sint corpib': aut ex plib' bus: aut qz plena. Hoc at videm' 7 oīū ē. qz si militer deorsūqz sp 7 vbiqz fert 7 sursū. Si at vna cū aut aliqd tale qd sp sursū. n' ē qd sp deorsū.

C Probat eā 7 v' iuenire rōnē istā si eēt vna dñia p quas determinat oīa: seqrent' impossibilia. si eēt eēt due sequeretur et impossibilia. Sicut si eēt tres. ergo eēt vna vel duas vel tres dñias ē impossibile. ergo relinqt' q' necesse ē eēt q' tuor vna ignis. aliā aeris. 7 sic in alijs. Circa rōnē istāz pcedit sic. qm' prio pbat q' posita vna vel duab' seqnt' impossibilia. 7 cū dicit. (Necesse qdē igit quēadmodū). ponit pclonē. Circa primū prio ponit duo incōueniētia q' sequit' posita vna tm. 7 cū dicit. (Si at duo). ea q' sequit' positis duab'. Circa primū prio ponit duo incōueniētia in q'ne cū dicit. (Et intermedior). In p' pte dicit q' si ē vna mā. i. vna dñia mālis p quā inclinat ad motū oīa eā dñs in illis fz plus 7 min'. sic ponit dicēs vacuū aut plenū. aut magnitudinē. aut triāgulos sic dñi ē prius. seqt' aut q' oīa mouebūt sursū: aut oīa deorsū. ita q' alter mot' n' erit alio solo existēte. Et si oīa mouent' deorsū qz vīs qdā veloci' alijs: aut qz sūt ex maiorib' magnitudib' eiusdē sic qdā posuerūt. aut ex plib' triāgul' sic alij aut qz plus de pleno sic democrit'. seqt' q' nihil erit leue simplr qd simplr sursū natū ē moueri. Si at illavna dñia sit vacuū: aut aliqd aliud tale qd moueat sursū sp. qz vīs magis 7 min' nō erit simplr graue. qz sp natū ē moueri deorsū. Itāc at videm' 7 oīū ē pri' q' qdā sp fert deorsū vbiqz fuerit. 7 qdā sp sursū vbiqz. ergo manifestū ē q' nō est tm vna dñia oīuz. C Deinde cū dicit.

Et intermedior vtiqz qdā erūt deorsūz veloci' terra. In mltō. n. aere triāguli plures aut solida aut parua erūt. Nō videt aut neqz vna particula aeris deorsum lata. Sicut autem 7 in leui.

Si illud faciat aliquis supabūdarē materia.

C Ponit secūdū incōueniēs. dicēs si sit vna dñia oīuz seqt' q' aliqū ptes intermedior corpōz erūt grauiorē terra. manifestū est. n. q' in multa aq' v' magno aere erit plus de illa vna dñia. puta de triāgul' aut solidis: aut et de corpib' pūis qz in pua qzitate terre. seqt' igit q' magna p' aeris v' aq' veloci' mouebit' qz pua p' terre. Itāc aut nō videmus aliquā p'culā aeris veloci' deorsū latā qz aliquāz pte terre. ergo nō erit vna dñia oīuz. Si

militer at pōt argui 7 de leui si aliqz dicat q' vacuū vel aliqd bndi supabūdas sit cā leuitatis. ptingit. n. iuenire aere magnū vel aquā magnā in q' plus erit de vacuo vel de mā illa qz in pua igne. qz magn' aer vel aqua velocius mouebit' sursū qz pūis ignis. qd est impossibile. ergo impossibile est oīum esse dñiam vna. C Deinde cum dicit.

Si aut duo intermedia quō erūt faciētia q' faciūt aer 7 aqua. puta siqs dicat eē vacuū 7 plenū Ignē. qdē igit vacuū. pp qd sursū. terrā at plenū. pp qd deorsū. aerē at plus igne hēre. aquaz at terra. erit. n. qd ā aqua q' plus hēbit ignē pauco aere. 7 aer multus pauca aqua terrā plurem. Quare oportebit aeris quādā multitudinem velocius ferri deorsum aqua pauca. Hoc autēz nō videtur nequaquā nunq'.

C Tāgūt incōueniētia q' sequunt' ponētib' duo elā priā vel duas dñias oīuz elōz. sic dixerūt ponētes vacuū 7 plenū v' rāz 7 dēfū. dicēs vacuū vel rāz cāz leuis. plenū v' dēfū cāz vacui dicēs q' si aliqz ponat duas dñias esse priā elā oīuz corpōz. puta si aliqz dicat eē vacuū. 7 plenū vacuū qdē dicēs eē cāz leuis simplr 7 ignis. plenū at cāz grauis simplr 7 terre. aer at plus hz de nā vacui vel ignis 7 min' de nā solidi 7 terre. aqua at ecōtrario. tūc q' rendū ē quō elā intermedia faciūt ea q' apparēt nobis i aere 7 aq'. Appet. n. nobis q' aer 7 qlibz p'cula ei' superna tat aque. aqua autem 7 quelibet particula eius subsidet ipsi aeri. qd si poterit cōtingere si sint due dñie oīuz elōz prime. cōtinget enī esse aliquā ptes aq' tātā q' hēbit plus de igne 7 vacuo qz modicus aer qre velocius mouebit' sursū bndi aqua qz modicus aer 7 supnabit ei. Itēz cōtinget eē aliquā quātitatē aeris tātā in qua erit plus de terra 7 pleno qz in modico aere. quare velocius feret' magn' aer deorsū qz modica aqua. h' aut nunqz videm' cōtingere imo magis oppositū. ergo manifestū est q' n' erūt duo elā prima oīum. C Deinde cū dicit.

Necesse igit quēadmodū 7 ignē sursū. qz tale hz. puta vacuū. alia at nō 7 terrā deorsū: qz plenū hz 7 aerē in eū q' ipsi' 7 supi' aquā. qm' tale aliqd hz 7 aq' deorsū. qz tale aliqd. Si at erat vniū ad ambo: aut duo. ambo at duo existūt. vtrūqz erit aliqua multitudo vtriusqz. q' excedet 7 aqua qdē aere pauco ad sursū 7 aer aqua ad deorsūz quēadmodū dictū est multotiens.

C Inducit pclonē p'cipalē dicēs. q' cū nō sit vna dñia q' sit primū elz oīuz. nec ēt due. 7 eadē rō est de trib' necesse est eē eīles dñias simpliciu corpōz. ita vt vniūqz ipō rī illū p'pria dñiaz. ita q' sic ignis subsistit p'pria dñiaz. 7 vacuū 7 sursū mouet pp ipz 7 alia n'. 7 sicut terra subsistit p'pria. puta p plenū 7 deorsū fert pp ipz. ita q' h' necesse ē subsistē p'pria dñiaz 7 moueri sursū 7 supi' aq' pp p'pria. 7 aquā pp p'pria dēfinari 7 ferri deorsū 7 sub aere pp ipaz. qm' si eēt vna dñia amboz intermedior priā. aut etiā due. ita q' ēt abe due ieristerēt vtrūqz intermedior seqrent' p'dicta incōueniētia. esset. n. ponē aliquā magnā multitudinē vtriusqz i q' plus esset de alterutra dñia qz de altera. ita q' eēt aliqua magnitudo aq' in q' plus esset de dñia leuis qz i modico aere. qre velocius descēderet deorsū tātā aq' qz modic' aer. Itēz ptingeret eē aliquā quātitatē aeris i q' eēt plus de dñia grauis qz i modica aq' qre veloci' descēderet qz aq' illa. h' at nūqz v' demus cōtingere sic dictū est. ergo nec cōtingit esse vna aut plures dñias oīum. C Deinde cum dicit.

Figure aut non cā eius qd est ferri simplr: aut deorsū: aut sursū. fz eius qd velocius: aut tardū.

Propter quas autem causas non difficile videre. Ostendit qd figure ipsorum elementorum non sunt cause p se motus ad loca sua. sed concaue tñ vel coadiuantes. fuerunt enim aliqui qui posuerunt hoc. Et circa hoc primo premitit conclusionem suam. secundo cuz dicit. (Dubitat eni) manifestat ea. In pria pte dicit qd figure ipsorum elemētoꝝ nō sunt cause principalit̃ pp̃ quas ferant̃ sursus vel deorsū. sic qdā posuerunt ignē qd pyramidalis figure ē aut sperice sursū moueri. s; magis sūt cā ei? qd ē velocius aut tardius moueri. nec est difficile videre cās ppter quas b̃ cōtingunt. C Deinde cum dicit.

Dubitat. n. nūc pp̃ qd lata ferrea z plumbuz amplius in aqua. alia at̃ minora z minoris grauitatis: si sunt rotunda aut longa. puta acus de orsum ferunt. Et quare qdā ppter puitatē amplius z alia terrea z pulcrea utiq; in aere.

Manifestat eā ex dissolutione quarundā dubitationuz q̃s prio p̃mittit. scdo cū dicit. (De his at̃ oib?). dissoluit eas. In pria pte dicit qd dubitabit aliqs pp̃ quā cās ferrea z plūbea q̃uis sint grauiora s̃m nām cū sint late figure supnatāt aque. cū at̃ sunt rotunda aut longa: q̃uis minora sint ferunt̃ deorsuz sicut acus. scdo pp̃ quid partes quorundā corpoz grauitatē hñtium z terrea exñtia natant in aere; sicut auri folia. C Deinde cū dicit.

De his at̃ oib? putare qdē cās eē que admodū democrit? nō recte h̃z. Ille. n. inqt̃ eleuata calida ex aq̃ sursū pellere lata hñtū grauitatē. stricta at̃ decidere. pauca. n. eē contrapulsantia ipis.

43.

Portebat. n. in aere adhuc hoc magis facere. que admodū istat z illeipe. S; istas soluit de bliter. ait. n. nō in vnū ipetū facere semidiuisiones semimotū eoz q̃ sursū ferunt̃ corpoz.

Dissoluit dubitationes. Et prio tāgit solonē democriti ad ipas z istatiā s̃ ipz. scdo cū dicit. (Qm̃ at̃ sūt b). ponit dissolutionē veritatē ex q̃ appet qd figure nō sunt cāe p se motus corpoz. sed coadiuantes magis. Dicit igit̃ prio qd nō est rectuz credere cām istoz eē quā democrit? assignauit. ille. n. dixit qd exalatiōes seu vapores calidi eleuati ex aqua sursuz obuiātia corpi graui hñti latitudi nō spellūt ipz esse sursuz. z iō faciunt ipm̃ sistere. corpa at̃ grauiā stricte figure stati decidunt qd exalatiōes pauce obuiāt eis contrapellētes pp̃ similitudinē ipoz. obuiabat at̃ ipimet̃ sibi qd si hec erat cā quare corpa late figure supferunt̃ in aqua oportebat magis ista ptingere i aere. qm̃ pla calida sunt in aere q̃s in aq̃. q̃ magis expelle re pnt. S; ipse ponēs istatiā hāc debilitat̃ remouet eam. dicit. n. qd exalatiōes cale eleuate i aere diffundunt̃ z dispersunt̃. Ipis at̃ dispersis seyn nō facit̃ ipetū i aere sursū possit tenere z repellere suprapositū corpa. hñtis sit late figure. appellat at̃ seyn motū corpoz q̃ ferunt̃ sursū facit̃ et ad b̃ mobilitas aeris in q̃ aere deorsū. hñtiori exñte ispissant̃ exalatiōes eleuate. z iō mot? ipoz fortiorē ipetū facit̃ in corpo supraposituz. C Deinde cū dicit.

44.

Qm̃ at̃ sūt hec qdē facile diuisibilia p̃tinuoꝝ. Hec at̃ min? diuisiua aut eodē mō. hec qdē magis. hec at̃ min? has eē putādū cās. Facile diuisibile qdē igit̃ qd bñ terminabile z magis qd magis. C Aer at̃ magis aqua talis. aqua at̃ terra. z minus utiq; in vnoquoq; genere magis de facili diuisibile: z distrahit̃ facilius.

45.

Donit solonē verā dubitationū pdictaz ex q̃ appet̃ posita celo. qd prio fac. scdo cū dicit. (De graui igit̃). recapitulat. Circa primū prio p̃mittit qdā ex qb? dissoluit̃ dubitatiōes. scdo cū dicit. (Hñtia qdē explicat solonē)

In pria igit̃ pte volēs assignare cās ppter quas figure faciunt ad facilitatē mot? z nō sunt cā principalis ipsius z dissoluere dubitatiōes. p̃mittit duo. prio qd corpoz cōtinuoꝝ qdā sunt bñ diuisibilia sicut aer. qdā min? talia sicut terra vel aq̃. scdo qd corpoz qdā sunt bñ diuisibilia qdā at̃ male diuisibilia. quedā sūt de facili q̃ sūt hñda z bñ terminabilia termino alieno. z illa magis que magis talia sic aer diuisibilior ē q̃s aq̃. qz hñdior z magis terminabilis q̃s ipsa. z in eodē et genere minus ē magis diuisibile. qz magis passibilis q̃s mai? bñ at̃ diuisibilia sūt que sunt acute vel angularis figure. z ista opz putare esse causa dubitatorū magis. C Deinde cum dicit.

Hñtia qdē igit̃ latitudinē pp̃ multū p̃prehēdere semp supmanēt pp̃ nō distrabi qd plus de facili. Ecōtrario at̃ hñtia a figuris pp̃ pauca cōprehēdere ferunt̃ deorsum pp̃ diuidere facile. Et in aere multo magis quāto magis de facili diuisibilis aqua ē. Qm̃ at̃ grauitas h̃z quandaz virtutē s̃m quā fert̃ deorsū z cōtinua ad nō distrabi. Nec itaq; adinuicē cōparent. Si eni excedat virtus grauitatis cā que in cōtinuo ad distractionē z diuisionē. trāsibit deorsū velocius. si aut̃ debilioz sit supernabit.

Explicat solonē dicēs qd hñtia latitudinē figure ppter latitudinē multū p̃prehēdit̃ de corpe supposito eis. z qd nō pnt̃ diuidere eū de facili. qz nō sūt bñ diuisiua supnatāt eis. ecōtrario at̃ hñtia figurā strinctā vel et̃ acutā. parū cōprehēdunt de corpe supposito eis. z iō de facili diuidunt̃ ipm̃. tū qz ipa bñ diuisiua sūt. tū qz pauca bñ diuisiua est ppter qd mouet̃ deorsum p ipz. z hoc magis cōtingit in aere q̃s in aqua. qz facili? diuisibilis ē sic dictū est. S; est intelligēdū qd corpa grauitatē hñtia hñt quādā virtutē s̃m quā nata sūt deorsū moueri determinatā. Et sili corpa cōtinua hñt quādā virtutē ad nō diuidi. Istas igit̃ virtutes in motu cōparare oꝝ que ipfaz excedat. Si. n. virtus corpis grauis ad motū deorsuz fortior sit q̃s virtus cōtinui ad diuidi. diuidet̃ ipm̃ z trāsibit deorsum velocius. si at̃ fuerit debilioz virtutis nō diuidet: sed supferet̃ ei. Ex quo appet qd figura corpoz non est cā essentialis motus ipsoz. s; tñ maioris velocitatis aut tarditatis ipsius. C Deinde cum dicit.

De graui quidē igit̃ z leui z circa ipsa accidentibus determinatū sit nobis hoc modo.

Recapitulat determinata in hoc quarto: dicens qd sic qdē determinatū sit a nobis de graui z leui simpliciter z in respectu. z de accidentibus circa ipsa primo reperiunt̃ in corporibus primis. quozū conditor primus est deus benedictus in secula seculoz Amen.

Hic finit cōmētū diuī Thome de aquino ordinis pdicatorū sup duos libros De celo z mūdo cū aliqua parte tertij. qui morte preuētus residuū complere non potuit. Quod aut̃ sequit̃ vsq; ad finem quarti libri est egregij Doctoris z phi p̃stātissimi petri de aluernia eiusdē ordinis discipuli p̃fati doctoris Sancti Thome. nō me diocri labore correctū per religiosum patrem frat̃ Bernardū de vrsen sacre theologie baccalarium formatum ordinis p̃fati obseruantie.

Impressum venetijs ac studiosissime elaboratum per Gregoriū z Joannem de Gregorijs fratres Anno incarnationis dñi. i. 4. 9. 5. Die vō vltimo Octobris.

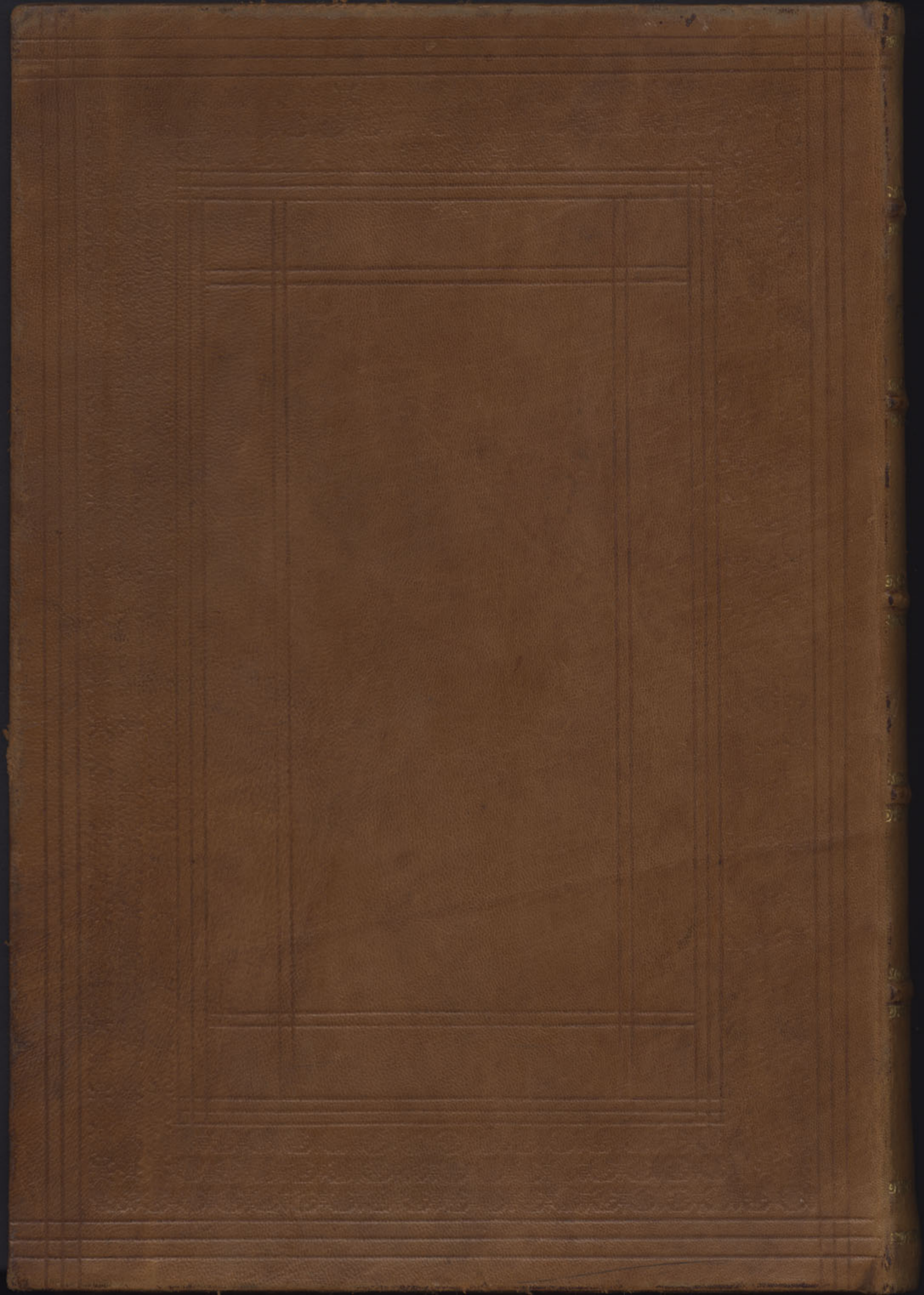
Registrum totius operis.

a b c d e f g h i k l m Omnes sunt terni
f J M S

GERALDUS ODONIS

—
SENTENTIA
ET EXPOSITIO SUPER
LIBROS ETHICORUM
ARISTOTELIS

Sala	
Gab.	R
Est.	47
Tab.	
N.º	1